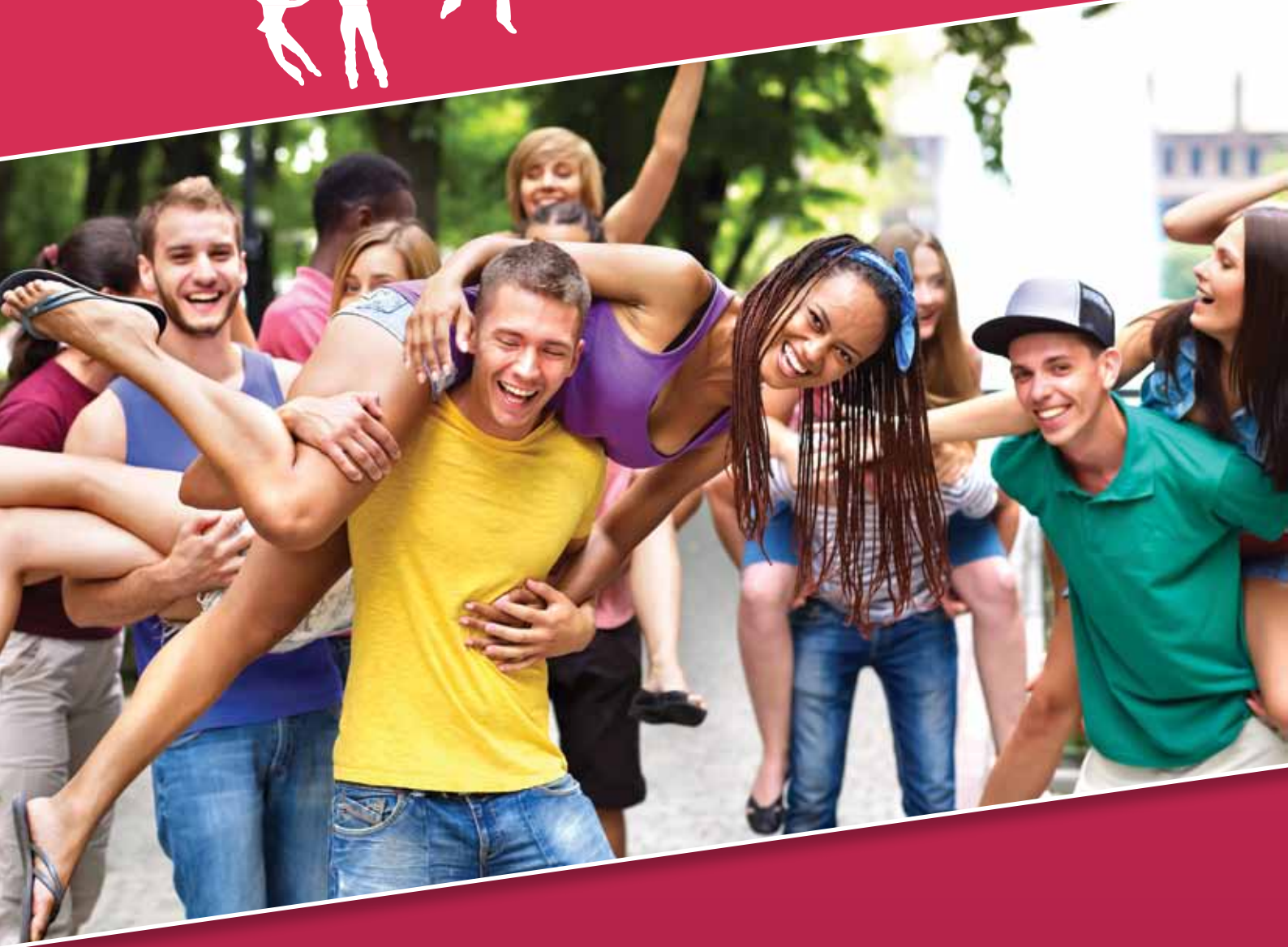

PROGRAM MLADI V AKCIJI V LETU 2012

GD Izobraževanje in kultura
Program „Evropa za državljane“

Naslov: Program Mladi v akciji v letu 2012
Izdajatelj: Zavod MOVIT, Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Za izdajatelja: Janez Škulj
Lektoriranje: Urša Fujs
Oblikovanje: Lea Gorenšek
Tisk: Birografika Bori
Naklada: 500 izvodov
December 2011

KAZALO:

▶ NA KRIŽIŠČU POTI: PROGRAM MLADI V AKCIJI 2007–2011	5
▶ PROGRAM MVA V LETU 2012	10
Prednostne usmeritve programa MVA v letu 2012	12
Zmanjšanje števila prijavnih rokov	14
Obvezno e-predlaganje projektov v letu 2012	15
Sprememba izračuna višine dotacije	16
Ogromno novo okno za Vzhodno Evropo in Kavkaz	18
Politika uporabe razpoložljivih sredstev v letu 2012	19
▶ PODPORNE IN RAZVOJNE AKTIVNOSTI NACIONALNE AGENCIJE V LETU 2012	21
Posebna pozornost namenjena prvim prijaviteljem	22
Podpora predlagateljem za pripravo prošnje za sprejem projektov	23
Podporne aktivnosti med izvajanjem sprejetih projektov	24
Razvojne aktivnosti za dvig kakovosti projektov in kapacitet akterjev mladinskega dela	24
Delavnice za pripravo interesa za organizacije EVS	28
Usposabljanja za EVS prostovoljce v letu 2012	28
Delavnice o Youthpassu	29
▶ FOKUS 2012-2013: RAZVOJ UČNIH MOBILNOSTI V MLADINSKEM DELU V SLOVENIJI	31
▶ NAMIGI ZA PRIJAVITELJE	34
Najpogostejši razlogi za izključitev zaradi neupravičenosti	35
Pogosta vsebinska vprašanja	36
Priporočena literatura	38

PROGRAM MLADI V AKCIJI

Program MLADI V AKCIJI je program Evropske unije, ki sledi ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih, ki prispevajo k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Namenjen je mladim v starosti od 15 do 28 let (izjemoma 13–30).

Prednostna področja

- Evropsko državljanstvo
- Participacija mladih
- Kulturna raznolikost
- Vključevanje mladih z manj priložnostmi

Možnosti programa Mladi v akciji

Program s sprejemom projekta omogoča pridobitev finančne podpore za izvedbo projekta.

Akcija 1 – Mladi za Evropo

Podakcija 1.1 – Mladinske izmenjave. Mladinska izmenjava je skupen projekt dveh ali več lokalnih skupin mladih iz različnih držav, kar omogoča obravnavo izbrane tematike v širšem evropskem kontekstu.

Podakcija 1.2 – Mladinske pobude. Mladinska pobuda je inovativen projekt skupine mladih v lokalnem okolju, s katerim želijo udeleženci prispevati k razvoju svoje skupnosti. Omogočeno je tudi mednarodno sodelovanje v transnacionalnih pobudah.

Podakcija 1.3 – Projekti mladih za demokracijo. S projekti mladih za demokracijo imajo različni akterji na področju mladine iz vsaj dveh držav možnost, da z medsebojnim sodelovanjem omogočijo ali povečajo vključevanje mladih v upravljanje javnih zadev, zlasti na občinskih ravneh.

Akcija 2 – Evropska prostovoljna služba (EVS)

Namen akcije je omogočiti prostovoljcu učne izkušnje, s katerimi razvija ali krepi svoje sposobnosti in znanje, ter delo, ki ga opravlja, z namenom prispevati k razvoju gostiteljskega okolja, kjer se projekt odvija.

Akcija 3 – Mladi v svetu

Akcija je razdeljena na dve podakciji. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo projekte sodelovanja s tako imenovanimi sosednjimi partnerskimi državami.

Podakcija 3.1 – Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije.

Akcija omogoča sodelovanje skupin mladih in akterjev na področju mladine v projektih programa MLADI V AKCIJI, ki prihajajo iz sosednjih partnerskih držav (Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa in Kavkaz ter sredozemske partnerske države).

Akcija 4 – Podporni sistemi na področju mladine

Akcija je razdeljena na osem podakcij. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo v sprejem projekte usposabljanja in mreženja.

Podakcija 4.3 – Usposabljanje in mreženje akterjev na področju mladinskega dela in organizacij. Podakcija omogoča možnost sprejema podpornih ali razvojnih aktivnosti za vse, ki so dejavni pri mladinskem delu, v prostovoljnih mladinskih organizacijah in organizacijah za mlade.

Akcija 5 – Podpora evropskemu sodelovanju na področju mladine

Akcija 5 je v celoti namenjena spodbujanju sodelovanja različnih akterjev na področju mladine, mladinskega dela in mladinske politike z namenom doseganja skupnih ciljev ter strukturiranega dialoga v okviru evropskega sodelovanja na področju mladine. Na decentralizirani ravni je mogoče v sprejem predlagati projekte srečanj mladih in odgovornih za mladinsko politiko.

Podakcija 5.1 – Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko. Podakcija podpira sodelovanje, seminarje in strukturiran dialog med mladimi, akterji na področju mladinskega dela in pristojnimi za mladinsko politiko.

Kdo lahko sodeluje?

Pri projektih lahko sodelujejo različni akterji (organizacije in posamezniki) na področju mladine, vključno z neformalnimi skupinami mladih. Večina projektov, ki jih lahko podpre program MLADI V AKCIJI, zahteva vzpostavitev partnerstva med akterji iz dveh ali več držav.

Roki za oddajo prijavnice

Za projekte, ki se potegujejo za sprejem na decentralizirani ravni, so od leta 2012 na voljo trije roki letno za oddajo prijavnice: 1. februar, 1. maj in 1. oktober. Prijavnice se glede na datum začetka projekta pošljejo do ustreznega prijavnega roka. Prijavnice in dodatna navodila so na voljo na spletni strani www.mva.si.

Na križišču poti: Program Mladi v akciji 2007–2011

Spomin na leta, ko je Slovenija pristopila k izvajanju evropskih programov na področju mladine, bi marsikoga navdal z nostalgijo, vendar to ne prispeva k treznemu razmisleku o stanju, v katerem je po petih letih implementacije program Mladi v akciji. Še več stanje, ki je v Sloveniji po več kot desetih letih implementacije evropskih politik na področju mladine in mladinskega dela, morda niti ni optimistično. Dejstvo pa je, da je vpliv evropskih programov na področju mladine pomembno prispeval k oblikovanju določenih praks, načinov razmišljanja in organizaciji v »sektorju« mladine, če uporabimo izraz iz Zakona o javnem interesu na področju mladine, ki je prav tako v svojem jedru zajel nekatere klasične evropske prakse.

Slovenija je pristopila k izvajanju programov EU na področju mladine v letu 1999 s programom Mladi za Evropo III (mladinske izmenjave), ki mu je leta 2000 sledil program Mladina 2000–2006. Sedaj se že peto leto izvaja program Mladi v akciji 2007–2013. Že v prvem letu po vstopu Slovenije v Evropsko unijo so se znatno povečala finančna sredstva v programu Mladina, ki so bila na voljo za Slovenijo. Če je bilo pred vstopom na voljo finančnih sredstev le za spodbudo, poznavanje programa med potencialnimi prijavitelji pa minimalno, je v letu 2006 povpraševanje, to je število prošenj za vstop v program in s tem pridobitev pravice do uporabe dotacije, zaostajalo za višino sredstev, ki so bila na voljo.

Slika 1:
Pregled števila prejetih prošenj, predlagateljev (predlagatelj lahko prijavi enega ali več projektov) in število vseh sprejetih projektov v program Mladi v akciji. Stanje pred prijavnim rokom 2011, ko je bilo predloženo 75 predlogov projektov, torej 368 v letu 2011.

Z večanjem prepoznavnosti programa Mladi v akciji in s spoznanjem, da program omogoča pomembne finančne vire za širok krog akterjev, celo neformalne skupine, se s programom Mladi v akciji začne v Sloveniji počasi pisati novo poglavje v razvoju mladinskega dela in mladinskih politik.

Pri branju statističnih podatkov o številu prošelj in o deležnikih, ki so te prošnje vlagali, je ključen podatek, da je Nacionalna agencija dodelila skupaj več kot 90 % vseh sredstev, ki so bila na voljo v vseh letih (7.400.000,00 EUR). V letu 2010 in predvidoma v letu 2011 bo Nacionalna agencija dodelila več kot 100 % vseh sredstev. Uspešnost sprejema projektov v program je na ravni 45 %, vendar se razlikuje glede na akcijo. Najmanjši delež sprejetih projektov glede na prošnje v obdobju 2007–2010 je 35 % v akciji 3.1 (Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije) in 37 % v akciji 1.2 (Mladinske pobude). Najvišji pa je na ravni 71 % v akciji 2.1 (Evropska prostovoljna služba).

Natančen pregled povpraševanja po akcijah pokaže, da v Sloveniji nekoliko pada število prijavnice za projekte v dveh klasičnih oblikah mladinskega dela v mednarodnem prostoru. To sta akcija 1.1 (Mladinske izmenjave) in akcija 2.1 (Evropska prostovoljna služba). Vendar so podatki o številu udeležencev nekoliko bolj optimistični. Iz tega lahko sklepamo, da se je zmanjšal obseg tistih akterjev oz. deležnikov, ki prijavljajo projekte iz omenjenih akcij v Sloveniji predvsem po letu 2007. Na drugi strani pa Nacionalna agencija ugotavlja nenehno visoko število in rast prijavnice v akciji 1.2 (Mladinske pobude), ki sta se nadaljevala še iz programa Mladina, kar kaže na lokalizacijo in interes za projekte, ki nimajo mednarodne komponente mobilnosti (število transnacionalnih mladinskih pobud je zanemarljivo).

Tabela 1:
Delež predloženih
prošelj po akcijah v
posameznem letu

Akcija	2007	2008	2009	2010	2011 R4
A.1.1	26 %	23 %	23 %	21 %	19 %
A.1.2	31 %	34 %	34 %	37 %	35 %
A.1.3	1 %	3 %	2 %	1 %	2 %
A.2.1	27 %	20 %	23 %	21 %	18 %
A.3.1	5 %	12 %	8 %	12 %	14 %
A.4.3	9 %	6 %	8 %	6 %	10 %
A.5.1	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %

Novi prijavitelji

Med 719 prijavitelji v obdobju 2007–2010 je bilo 328 novih prijaviteljev, kar pomeni, da je vsako leto v obdobju 2007–2010 med vsemi prijavitelji povprečno 38 odstotkov takšnih, ki še niso imeli sprejetega projekta v okviru programa MvA ali njegovega predhodnika. Pri tem je treba upoštevati, da pomeni prijavitelj predlagatelj, ki je enkrat ali večkrat predložil prošnjo za sprejem projekta in se ga vsakič šteje kot samostojnega prijavitelja.

Tabela 2:
Delež novih prijaviteljev v
obdobju 2007–2010 in
2009–2010 v odstotkih

Obdobje	A.1.1	A.1.2	A.1.3	A.2.1	A.3.1	A.4.3	A.5.1	SKUPAJ
2007–2010	27 %	69 %	0 %	7 %	34 %	18 %	23 %	38 %
2009–2010	26 %	69 %	0 %	7 %	28 %	19 %	0 %	37 %

Obseg novih prijaviteljev je med akcijami različen. Po pričakovanju – glede na naravo akcije – je največ novih prijaviteljev v akciji 1.2, kar naj bi potrjevalo tezo, da je ta akcija najbolj privlačna za prijavitelje v Sloveniji, zmanjšanje deleža novih prijaviteljev v akciji 3.1 pa je tudi posledica spodbud NAG, da se za sodelovanje v tej akciji odločajo tisti, ki že imajo uspešno izkušnjo v drugih akcijah programa. Poleg tega so bila sredstva v tej akciji v preteklih letih skromna, kar je tudi vplivalo na presojo smotrnosti za predložitev projektov pri deležnikih.

Upravičenci

Upravičenci v programu so vsi deležniki, ki so prijavili enega ali več projektov v program Mladi v akciji in imeli vsaj en projekt tudi odobren. V programu Mladi v akciji je imelo vsaj en projekt odobrenih 256 predlagateljev. En upravičenec je imel sprejetih 27 projektov, sledi pa še šest

upravičencev s po desetimi ali več sprejetimi projekti. 12 je takih upravičencev, ki so za vse svoje projekte skupaj prejeli vsak več kot sto tisoč evrov. Povprečni znesek na upravičenca znaša 25.000,00, pri čemer je treba upoštevati, da polovica vseh upravičenih predlagateljev prejme manj kot 10.000,00 evrov. Od teh je velika večina mladinskih pobud. Tudi pri tej spremenljivki se potrjuje dejstvo, da večina deležnikov prihaja iz lokalnega okolja in ima tudi tak okvir delovanja. To je glede na aktivacijo mladinskega dela bistveno, vendar mednarodna razsežnost njihovega dela ni bistven element poslanstva, ampak le priložnost za popestritev »ponudbe«. V raziskavi, opravljeni na polovici obdobja implementacije programa, je le ena petina organizacij izjavila, da je njihovo delo primarno vpeto v mednarodno dejavnost.

In na centralizirani ravni?

Manjši del programa se odvija tudi na centralizirani ravni, ki ga simbolizirajo prijave predlogov projektov pri Izvršilni agenciji v Bruslju. Od leta 2008 je bilo tam sprejetih 13 predlogov projektov iz Slovenije v skupni vrednosti dodeljenih dotacij 782.029 evrov. V ta znesek je bilo vključenih osem različnih upravičencev s povprečno višino 60.000,00 evrov za sprejeti projekt, zneski dodeljenih višin dotacij pa so se gibali od 8.000,00 evrov do 100.000,00 evrov. En upravičenec je prejel podporo za štiri projekte, dva upravičenca za dva projekta, vsi ostali pa podporo za en projekt. Največ predlogov projektov je bilo sprejetih v akciji 3.2, sodelovanje z ostalimi partnerskimi državami sveta oziroma projektov EVS s partnerji iz teh držav.

Regijska porazdelitev

Največ projektov je sprejetih od predlagateljev, ki imajo svoj sedež v Osrednjeslovenski statistični regiji, vendar to ne pomeni, da delujejo le na tem območju. Pomemben delež teh je tistih, ki imajo nacionalni okvir delovanja. Razporeditev prijaviteljev in njihovih sprejetih projektov pokaže zanimivo sliko. Predvsem se projekti odvijajo na osi vzhod-zahod in na t. i. tretji razvojni osi, predvsem v Savinjski in Spodnjeposavski regiji. V Gorenjski in Spodnjeposavski regiji je aktivnih nekaj organizacij, ki redno prijavljajo projekte v program Mladi v akciji. Večja razpršenost projektov je zaznana v Goriški regiji. Podobno lahko ugotovimo za Jugovzhodno Slovenijo, medtem ko je v Koroški in Pomurski statistični regiji število sprejetih projektov minimalno v tej kategoriji. V Zasavski regiji v programu Mladi v akciji ni aktivnih veliko deležnikov.

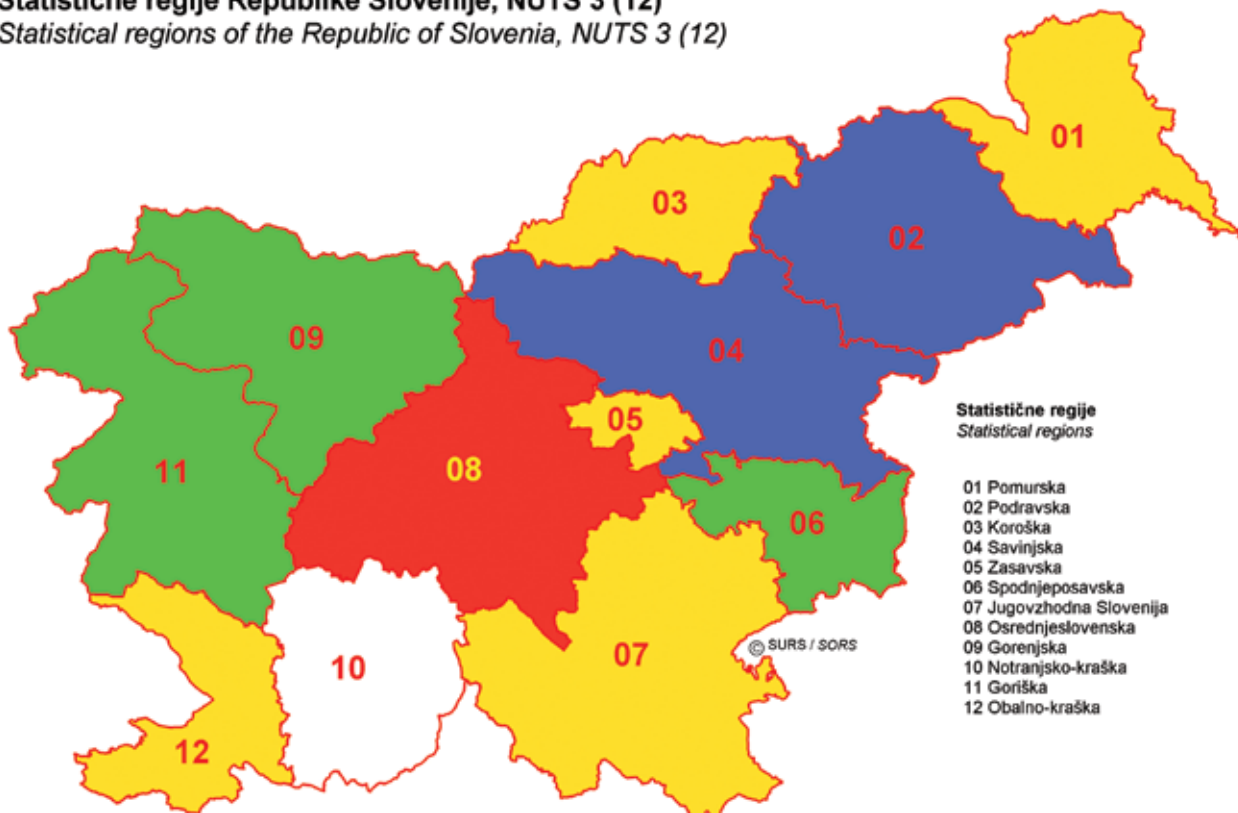
Slika 2:
Pravni status
upravičencev

Slika 3:
Porazdelitev sprejetih
(upravičenih) projektov
po statističnih regijah

Statistične regije Republike Slovenije, NUTS 3 (12)

Statistical regions of the Republic of Slovenia, NUTS 3 (12)

Vira: Statistični urad Republike Slovenije in Geodetska uprava Republike Slovenije
Sources: Statistical Office of the Republic of Slovenia and Surveying and Mapping Authority of the Republic of Slovenia

Slika 4:
Porazdelitev sprejetih
(upravičenih) projektov
po statističnih regijah

Legenda barv:

- Bela – do 5 upravičenih projektov
- Rumena – od 6 do 30 upravičenih projektov
- Zelena – od 31 do 60 upravičenih projektov
- Modra – od 61 do 100 upravičenih projektov
- Rdeča – nad 200 upravičenih projektov

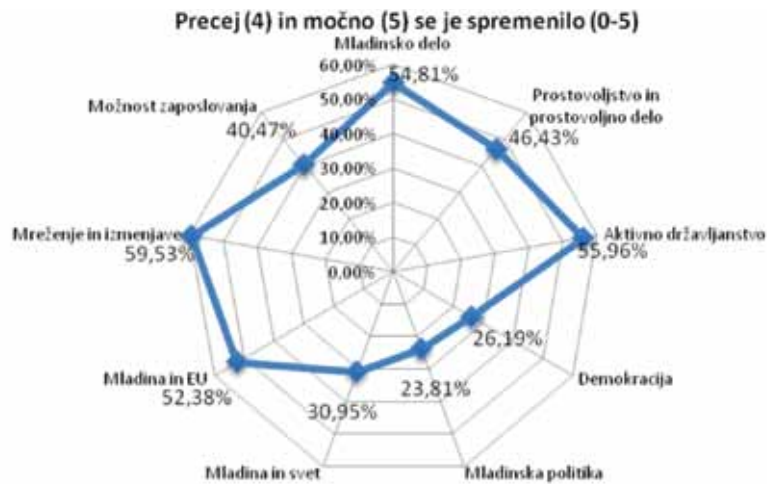
Zemljevid statističnih regij Republike Slovenije je last Statističnega urada Republike Slovenije, medtem ko je grafično dopolnjen s strani Zavoda Movit.

Vsebinski dosežki programa Mladi v akciji

Najtežje je določiti, koliko se z izvajanjem projektov v okviru programa Mladi v akciji uresničujejo cilji, ki jih program opredeljuje. Gre za vsebinske dosežke oz. učinke izvajanja politik. Za obdobje prve polovice izvajanja programa (2007–2009) je bila tako na ravni EU kot tudi na ravni posameznih držav izvedena obširna raziskava o implementaciji programa Mladi v akciji. Raziskava je pokazala, da je v Sloveniji program pomemben dejavnik podpore mladinskega dela. Zaradi metodoloških omejitev pa nam raziskava ni podala odgovora o resnični globini učinkov programa. Glede na mnenja udeležencev o spremembi njihovih kompetenc lahko ugotovimo, da ima program pozitivne učinke na udeležence, ki so se udeležili aktivnosti v okviru različnih akcij programa Mladi v akciji. Projekti, ki so bili sprejeti v program, se po odgovorih tistih, ki jih načrtujejo in v njih sodelujejo, v največjem delu nanašajo na mladinsko delo (26 %), prostovoljstvo in prostovoljno delo (20 %) in v enakem obsegu tudi na aktivno državljanstvo.

Pri vsebinskih vprašanjih lahko ugotovimo, da so udeleženci v aktivnostih prepoznali pomen mreženja, aktivnega državljanstva, mladinskega dela in prostovoljstva kot najpomembnejšo učno izkušnjo oziroma tematiko. Zanimivo je vprašanje, zakaj so odstotki pri nekaterih bistvenih vprašanjih mednarodnega mladinskega dela in mobilnosti ter širše zavedanja oblikovanja skupnega življenjskega okolja EU na presenetljivo nizki ravni. Ponujata se dva odgovora; mladi se o vprašanjih demokracije, politik, globalizacije in tudi zaposlovanja ne sprašujejo, ker že vse vedo, ali so to tematike, ki zahtevajo več znanja, širša obzorja in širšo vpetost posameznika v družbo, ki je posledica odraščanja in osamosvajanja mladih. Te pa udeleženci v aktivnostih v

okviru programa Mladi v akciji nimajo, čeprav so cilji programa usmerjeni tudi v te razsežnosti. Ponuja se odgovor in potrjevanje teze, da je bistven prispevek programa Mladi v akciji in interes tistih, ki se prijavljajo, lokalnega značaja.

Slika 5:
Koliko se je po vaši
oceni NEPOSREDNO
zaradi izvajanja projekta
spremenilo vaše
poznavanje vsebin o
naslednjih tematikah?

Quo vadis

Program Mladi v akciji je brez dvoma pomembno prispeval k napredku mladinskega dela v Sloveniji. Trenutna krajina implementacije programa v Sloveniji kaže na širok obseg akterjev, ki prijavljajo projekte v program, in s tem njihov interes za pridobitev možnosti uporabe finančne dotacije. Povprečno je na upravičenca 1,15 sprejetega projekta v obdobju od 2007–2011R4. Program je v petem letu izvajanja dosegel kritično raven, ko je ob 100-odstotni porabi sredstev delež sprejetih projektov pod 40 %. V nekaterih akcijah je delež sprejetih projektov sicer višji (v Evropski prostovoljni službi), v drugih pa celo pod 20 % (Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije). To pomeni, da bosta kakovost na vsebinski ravni in predvsem formalna ustreznost izpolnjene prijavnice pomembno prispevali k uspešnosti sprejema projekta v program.

Na drugi strani moramo ugotoviti, da je določen del organizacij v Sloveniji zelo aktiven v programu Mladi v akciji in tvori osrednji del tistih, ki redno prijavljajo projekte v program in jih s sofinanciranjem tudi izvajajo. Vendar je pri tem opaziti zametke vzpostavitve novih razmerij v prihodnosti. Slika delovanja različnih akterjev na področju mladine se lahko začne v naslednjih letih spreminjati. Potencialno se lahko pokaže zmanjševanje interesa nekaterih akterjev, ki so do sedaj v Sloveniji redno izvajali projekte v programu Mladi v akciji. Pojavljajo pa se novi prijavitelji, ki sledijo potrebam v družbi in odgovarjajo na izzive, ki jih zaznavajo za prihodnost.

Poleg tega je ključno vprašanje za prihodnost, kako zagotoviti dovolj virov, da se lokalno vrenje in pobudništvo mladih po načelu subsidiarnosti izvajata na lokalni ravni. Kakšno vlogo bodo v Sloveniji zavzele klasične oblike članskih mladinskih gibanj in kako bo ta vloga politično prepoznavna? Kako bo neformalno učenje vrednoteno in kakšen političen pomen se bo pripisal mednarodni mobilnosti mladih? To so pomembna vprašanja, ki ključno zadevajo nacionalne oblasti in tudi regionalne oz. lokalne. Program Mladi v akciji se z letom 2013 končuje. Predlogi Evropske komisije se odmikajo od dosedanje percepcije mladinskega dela, kot smo ga poznali v vsem povojnem obdobju. Javna (evropska) sredstva bodo namenjena specifičnim ciljem in vodilna iniciativa »Youth on the move« kaže novo smer. Kako se bodo na to odzvali akterji v mladinskem sektorju in širša javnost, je pomembno vprašanje, ki pa, vsaj tako se zdi, še nima odgovora.

Program MVA v letu 2012

Program Mladi v akciji bo v letu 2012 doživel nekatere izrazite spremembe. Zmanjšanje števila prijavnih rokov, nov način izračuna dotacije iz programa in obvezna uporaba tudi e-predlaganja predlogov projektov so spremembe, ki lahko imajo tudi pomemben učinek na izvajanje programa MvA v prihodnjih dveh letih. Zato želi MOVIT s to publikacijo seznaniti najširšo javnost, predvsem pa vse dosedanje in prihodnje predlagatelje – in upajmo – tudi upravičence v programu – z uveljavljajočimi se spremembami. Del našega odgovora na spremembe je tudi objava kopice informacij o različnih dogodkih, ki lahko pomagajo pri dolgoročnejšem načrtovanju sodelovanja akterjev v programu.

ALI ŽE PREJEMATE E-OBVESTILA PROGRAMA MVA?

Nacionalna agencija v e-novicah (Elektronske iskrice programa MVA) tedensko objavlja informacije o vseh dogodkih ter drugih temah, pomembnih za vključevanje v program in izvajanje projektov v programu MvA. Na e-novice programa MvA se lahko naročite na spletni strani programa www.mva.si.

Novica je tudi povečanje obsega razpoložljivih sredstev, ki jih bomo lahko v okviru programa razdelili v prihodnjem letu. Nekaj povečanja gre pripisati siceršnji progresivni razdelitvi programskih sredstev skozi sedemletno obdobje, toda program pridobiva vedno več milijonov, ki so mu dodeljeni kot ad hoc sredstva v okviru različnih politik, predvsem na področju zunanjih odnosov. Največje povečanje se obeta zaradi mladinske razsežnosti Vzhodnega partnerstva, in sicer za okoli 30 milijonov evrov v obdobju 2012–2013, od katerih naj bi veliko večino upravljale nacionalne agencije programa MvA, še vedno pa je v igri predlog, da se sredstva t. i. Balkanskega okna v programu MvA povečajo za 1,5 milijona. Za sredstva Balkanskega okna se lahko potegujejo prijavitelji iz držav Jugovzhodne Evrope (Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo, Makedonija in Srbija).

Popis vseh rednih dogodkov in aktivnosti, ki jih vsako leto izvajamo tako za namen vstopa v program kot razvojnih aktivnosti, je s svojim obsegom presenetil tudi nas. Ogromno vložene truda za tistih 120–130 projektov, ki jih sprejmemo vsako leto. Toda povpraševanje po podpori iz programa narašča iz leta v leto in v letu 2011 smo zaznali 23-odstotni porast obsega predlogov projektov ter 39-odstotni porast pričakovanega obsega sredstev podpore iz programa glede na leto 2010 ter dosegli najvišjo rast teh dveh kazalnikov povpraševanja v vseh dosedanjih petih letih izvajanja programa MvA. Veselimo se povečanja obsega sredstev, vendar je res tudi to, da obseg povprečne zaprosene dotacije raste hitreje kot obseg razpoložljivih sredstev. Zato povečanje sredstev ne bo imelo ravno učinka v bistveno večjem obsegu sprejema, razen ko bo šlo za projekte sodelovanja s partnerji v državah Vzhodne Evrope in Kavkaza, ki sestavljajo Vzhodno partnerstvo. Žal v njem ni Ruske federacije, iz katere je prihajalo nekaj partnerjev v preteklosti sprejetih projektov.

Zato se želi Nacionalna agencija v zadnjih dveh letih obstoja programa MvA osredotočiti na en globalni cilj izvajanja programa MvA, in sicer vzpostavitev vsaj nekaj trajnih lokalnih instrumentov spodbujanja in podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu, predvsem v navezavi s siceršnjim sodelovanjem s partnerskimi lokalnimi skupnostmi v drugih državah. Podrobnosti te razvojne iniciative, ki jo izvajamo v sodelovanju z Mrežo MaMa in Mladinskim svetom Slovenije, si lahko ravno tako preberete v tej številki MLADJA.

Temu cilju bo posvečeno kar nekaj razvojnih aktivnosti, vse pa vabimo, da temeljito razmislite tudi o vključevanju v t. i. aktivnosti TCP, ki jih okvirno predstavljamo. In ne nazadnje, opazili boste, da del svojih podpornih aktivnosti selimo v Maribor, ki bo v letu 2013 Evropska prestolnica mladih.

KONEC SAMOSTOJNEGA PROGRAMA NA PODROČJU MLADINE?

Ko bo ta številka MLADJA natisnjena, bo Evropska komisija že objavila svoj predlog prihodnosti evropskih programov na področju mladine po letu 2013. Obeti za področje mladine niso rožnati, mladinsko delo naj bi se – vsaj glede evropskega okvira – še bolj integriralo v izobraževalne politike. Vendar bo to precej spremenjena krajina mladinskega dela. Precej bolj – če hočete – podvržena trgu delovne sile, mnogo manj družbeni in politični socializaciji mladih, kar je bila glavna nosilna os učne razsežnosti mladinskega dela v zlatih sedemdesetih, osemdesetih in celo devetdesetih letih prejšnjega stoletja.

Prvi cilj programa MvA je spodbujanje evropskega državljanstva, torej zavesti vseh mladih prebivalcev držav članic EU, da pripadajo in so soodgovorni za razvoj skupnosti, ki jo imenujemo Evropska unija. Ta cilj blede, odprava programa MvA in selitev sredstev iz razdelka Državljanstvo v evropskem proračunu v razdelek Rast prihaja v začetku obdobja, ki bo – kritično za obstoj evropske povezave, kot jo poznamo danes. Razprave, ki so se začele s krizo, z reševanjem skupne valute, niso spodbudne za obstoj in morebitno rast sedanje EU. Vse preveč je ločnic, delitev, vendar tudi objektivnih okoliščin, ki vodijo v drugačno podobo evropskih integracij. In tukaj se vračamo v preteklost, ko povezava ni bila vzpostavljena zato, da bi živeli bolje, ampak zato, da bi varneje živeli.

Dve leti do 31. decembra 2013, kolikor nas loči do konca programa MvA, zato nista samo še dve leti, ampak verjetno čas ključnih odločitev za obstoj sedanje Evropske unije. Zavedamo se, da bosta naslednji dve leti pomembni tudi za naše lastno preživetje. Škarje za akterje na področju mladine se vse bolj zapirajo, vedno več bo rezov, še posebej pri tistih, katerih delovanje je zelo odvisno od javnih sredstev. Zato je upravičena bojazen, da bomo s sledenjem kratkoročnim interesom ohranjanja sedanosti ogrožali dolgoročne priložnosti. In EU, naša lastna prizadevanja za takšno ali drugačno EU, so del te dolgoročnosti. Kot je za razvoj krajine mladinskega dela v Sloveniji pomemben samostojen evropski program na področju mladine. Ker lastnega vsaj približno podobnega na področju mladinskega dela nimamo, verjetnost, da bi ga imeli, pa je ...

Prednostne usmeritve programa MVA v letu 2012

Program poskuša svoje cilje dosežati s postavljanjem letnih prednostnih vsebinskih usmeritev, ki prinašajo točke pri sprejemu v program. Za leto 2012 so usmeritve naslednje:

Evropske prednostne vsebine

V letu 2012 bodo imeli prednost pri sprejemu:

- Projekti, ki temeljijo na zavezanosti mladih za vključujočo rast, še posebej pa:
  - projekti, ki se bodo osredotočali na izzive nezaposlene mladine, ter projekti, katerih namen bo osredotočen na spodbujanje mobilnosti in aktivne udeležbe nezaposlenih mladih v družbi;
  - projekti, ki se bodo nanašali na izzive revščine in marginalizacije ter spodbujanja zavesti in prizadevanj mladih za odgovore na te izzive z namenom vzpostavljanja bolj vključujočih družb; v tem kontekstu bo prednost dana projektom, pri katerih snovanju in izvajanju sodelujejo mladi migranti, invalidna mladina in mladi Romi.
- Projekti, ki bodo spodbujali duh iniciativnosti in kreativnost mladih, podjetništvo in večanje zaposljivosti mladih, še posebej v projektih mladinskih pobud.
- Projekti, ki bodo spodbujali zdrave načine življenja, še posebej ob uporabi prakse športnih aktivnosti kot sredstva za spodbujanja zdravega načina življenja ter socialne vključenosti in aktivne udeležbe mladih v družbi.
- Projekti, ki se bodo osredotočali na večanje zavesti mladih in spodbudo njihovim aktivnostim v odnosu do globalnih okoljevarstvenih izzivov in podnebnih sprememb s spodbujanjem okolju prijaznih načinov življenja in obnašanja med mladimi in mladinskimi delavci ter njihove zavezanosti k bolj trajnostnemu razvoju.

Kaj pomeni skladnost vsebine projekta s prednostnimi usmeritvami?

Skladnost vsebinskega okvira vsakega predloga projekta s čim večjim obsegom prednostnih usmeritev v veliki meri prispeva k večjim možnostim za sprejem predloga projekta v program. Toda ni dovolj zgolj prepisati »všečne« besede. Dober predlog projekta bo podajal odgovore na vprašanje, kako nameravajo predlagatelji konkretno doseči želeni cilj v okviru posamezne prednostne usmeritve, pomemben pa je tudi obseg teh konkretnih aktivnosti v celoti projekta.

Nacionalne prednostne vsebine

V letu 2012 bodo imeli prednost pri sprejemu predlogi projektov, ki bodo sledili evropskim prednostnim vsebinam in:

- predstavljajo neposreden prispevek k nastanku lokalnih instrumentov za razvoj učnih mobilnosti v mladinskem delu s partnerji iz partnerskih (pobratenih) lokalnih skupnosti v državah članicah EU ter drugih programskih državah (Norveška, Islandija, Švica, Hrvaška, Turčija);
- imajo zagotovljeno neposredno finančno podporo svoje občine in so v ta namen k posredovanemu predlogu projekta priložili dopis občine o sofinanciranju projekta (ne velja za projekte, katerih predlagatelj so občine ali javni zavodi, katerih (so)ustanoviteljica je občina);
- ki jih predlagajo predlagatelji, ki imajo status društva v javnem interesu v mladinskem sektorju ali status mladinske organizacije v javnem interesu v skladu z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju na dan posameznega prijavnega roka.

Dodatne prednostne usmeritve po posameznih akcijah

Poleg tega bodo imeli prednost pri sprejemu v okviru posamezne akcije projekti, ki:

1.1 MLADINSKE IZMENJAVE S PROGRAMSKIMI DRŽAVAMI

- so večstranski projekti s partnerji iz partnerskih lokalnih skupnosti;
- predstavljajo razširitev že izvedenih projektov mladinskih izmenjav z novimi partnerji iz sosednjih držav (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška);
- dvostranske projekte s sodelovanjem nezaposlenih mladih ali zaposlenih mladih, vendar z nizko izobrazbo.

1.2 MLADINSKE POBUDE

- so transnacionalne mladinske pobude, osredotočene na izzive mobilnosti delavcev in zaposlovanja v obmejnih področjih ter izzive usklajevanja profesionalnih in družinskih obveznosti pri čezmejnih delavcih.

1.3 PROJEKTI MLADIH ZA DEMOKRACIJO

- predstavljajo partnerstvo med občino in akterji na področju mladine za razvoj učnih mobilnosti v mladinskem delu s partnerskimi (pobratenimi) občinami.

2.1 EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA

- predstavljajo pošiljajoče aktivnosti na izvajanje aktivnosti EVS v drugi državi za nezaposlene mlade z nizko izobrazbo ali mlade, vključene v projektno učenje (PUM);
- se nanašajo na delo prostovoljcev EVS z robnimi skupinami mladih, še posebej mladimi imigranti, invalidno mladino ter romsko mladino v Sloveniji.

3.1 MLADINSKE IZMENJAVE IN PODPORNE AKTIVNOSTI S PARTNERSKIMI DRŽAVAMI

- predstavljajo razširitev že izvedenih projektov mladinskih izmenjav s partnerji iz programskih držav na partnerje v Črni gori, Kosovu in v Albaniji (mladinske izmenjave v 3.1) ali predstavljajo priprave s partnerji iz skupine mediteranskih držav in Ruske federacije na projekte mladinskih izmenjav ali EVS (obiski za preverjanje izvedljivosti v 3.1).

4.3 PODPORNE AKTIVNOSTI

- se osredotočajo na krepitev kapacitet mladinskih voditeljev in mladinskih delavcev za organizacijo in podporo učnemu procesu v učnih mobilnostih v mladinskem delu, še posebej v organizaciji in podpori neformalnemu učenju v mladinskem delu in razširjanju uporabe YOUTHPASS-a;
- se osredotočajo na spodbujanje in krepitev partnerstev s sosednjimi državami (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška) med organizacijami mladih invalidov in mladih emigrantov prve in druge generacije.

5.1 SREČANJA MLADIH

- so načrtovani v okviru strukturiranega dialoga kot del nacionalnih priprav na sodelovanje na Evropski mladinski konferenci;
- se osredotočajo na identifikacijo dobrih praks mladinskega dela za namen učenja participacije v družbenem in političnem življenju lokalne skupnosti ter ustreznih ukrepov v ta namen v okviru mladinskih politik v lokalnem okolju.

Zmanjšanje števila prijavnih rokov

V letu 2012 se zmanjšuje število prijavnih rokov, ob katerih se lahko prijavitelji s svojimi predlogi projektov potegujejo za sprejem v program MvA, in sicer z dosedanjih petih na tri prijavne roke v letu.

PRIJAVNI ROKI V LETU 2012

Prijavni rok	Prvi mogoč datum začetka projekta	Skrajni mogoč datum začetka projekta
1. 2. 2012	1. 5. 2012	31. 10. 2012
1. 5. 2012	1. 8. 2012	31. 1. 2013
1. 10. 2012	1. 1. 2013	30. 6. 2013

Predlog projekta, ki želi biti upravičen do prejema dotacije iz programa MvA, se mora začeti v obdobju, kot je predviden za posamezni prijavni rok, traja pa lahko toliko časa, kot je opredeljeno najkrajše ali najdaljše mogoče obdobje trajanje projekta v posamezni akciji.

Predlogi projektov, ki so posredovani kasneje kot na dan posameznega prijavnega roka, se štejejo za prepozno oddane prošnje ne glede na to, ali dan prijavnega roka pade na nedeljo, praznik ali kakšen drug po zakonu dela prost dan. V primeru oddaje predloga projekta preko Petrolovih bencinskih črpalk shranite tudi račun, saj boste z njim lahko dokazovali pravočasnost oddane pošiljke.

OMEJITEV DOSTOPA DO PROGRAMA

Predlagatelji, ki se želijo potegovati v sprejem v program, morajo biti upravičeni do predlaganja predlogov projektov v sprejem v program, projekt, ki želi biti sprejet, mora izpolnjevati pogoje upravičenosti. Vodnik po programu za posamezno leto natančno določa tako upravičene prijavitelje kot pogoje upravičenosti projekta za vsako akcijo oziroma podakcijo posebej.

Poleg te omejitve za sodelovanje v programu je dostop do potegovanja v programu mogoče omejiti tudi zaradi grobih kršitev pri izvajanju projektov, ki so bili v program sprejeti v preteklih obdobjih. Tako je sodelovanje onemogočeno vsem, ki imajo neporavnane dolgove do programa MvA, ter z njimi povezanimi osebami, vključno s fizičnimi osebami, če so imele vlogo v projektu, za katerim je ostal neporavnan dolg do programa MvA.

Obvezno e-predlaganje projektov v letu 2012

V letu 2012 se uveljavlja obvezno e-prijavljanje projektov.

Model e-prijavnega obrazca je oblikovan modularno in se oblikuje glede na želeno akcijo oziroma podakcijo programa, v kateri se za sprejem želi potegovati predlagatelj. E-prošnje za sprejem projektov bodo dosegljive za predložitev predlogov projektov v vseh akcijah programa, razen za predloge projektov v akciji 2.1 Evropska prostovoljna služba, v kateri se do nadaljnjega predlogi projektov predložijo le na dosednji Word različici prošnje za sprejem projektov v program.

Pravilno izpolnjevanje in oddaja e-obrazca

Pri izpolnjevanju in oddaji e-prijavnega obrazca je treba NATANČNO slediti Navodilom za e-prijavo Mladi v akciji, ki so objavljena na <http://www.mva.si/mladi-v-akciji/obrazci/>, kjer je na voljo tudi elektronski obrazec za oddajo prošenj. Da bi oddaja elektronskega obrazca potekala brez težav, morajo upravičenci slediti naslednjim korakom:

1. E-prijavnico najprej shranite na svoj računalnik.
2. Izpolnite jo v sodelovanju s partnerji in končno različico obvezno shranite.
3. Elektronsko oddajte prijavnico s pritiskom na gumb »elektronsko oddaj«.
4. Šele nato prijavni obrazec tudi natisnite in podpišite, elektronsko oddano prijavnico pa pošljite svojim partnerjem, da natisnejo in podpišejo partnerske sporazume.
5. Natisnjen in podpisan prijavni obrazec skupaj z vsemi potrebnimi prilogami, zahtevanimi v Vodniku po programu za posamezno akcijo ali podakcijo in navedenimi v kontrolnem seznamu na predzadnji strani obrazca, odpošljite po pošti na nacionalno agencijo.

Pomembno – partnerski sporazumi:

Predlagamo vam, da partnerje posebej opozorite, naj v prijavnici ničesar ne spreminjajo, temveč jo le natisnejo in podpišejo, saj se ob vsaki spremembi spremeni avtentikacijska koda obrazca, zaradi česar partnerski sporazumi ne bodo skladni z oddano prijavnico. Težavi se lahko izognete tudi tako, da obrazec natisnete sami in partnerjem v podpis pošljete skenirano verzijo partnerskega obrazca.

Originalni partnerski sporazumi so obvezni sestavni del prošnje. V kolikor do prijavnega roka ne morete pridobiti originalnih sporazumov, lahko ob prijavi priložite faksirane ali skenirane verzije sporazumov, originale pa nato posredujete naknadno čim prej oz. najkasneje do zasedanja evalvacijskega odbora. Vendar bodite pri tem pozorni, do morajo biti naknadno (torej po prijavnem roku) dostavljeni partnerski sporazumi povsem identični s faksiranimi ali skeniranimi različicami, ki ste jih priložili ob prijavi.

Nacionalna agencija lahko za upravičene in pravilno oddane šteje le prošnje, ki:

1. so oddane tako elektronsko (klik na gumb »elektronsko oddaj« v prijavnem obrazcu) kot tudi po navadni pošti (natisnjena verzija) – prijavnice, ki bodo oddane samo elektronsko ali samo po navadni pošti, nacionalna agencija ne bo mogla šteti kot upravičene;
2. so oddane pravočasno (tako e-verzija kot tudi tiskana verzija morata biti oddani najkasneje na dan prijavnega roka);
3. izkazujejo popolno skladnost elektronsko oddane verzije prijavnice s tiskano verzijo, ki je prispela po pošti.

Kako nacionalna agencija preverja skladnost elektronsko oddane verzije prijavnice s tiskano verzijo?

E-prijavni obrazec vsebuje dva ključna varnostna mehanizma, s pomočjo katerih nacionalna agencija preverja skladnost elektronsko oddane verzije prijavnice s tiskano verzijo:

- a) identifikacijska številka oddaje, ki se izpiše po oddaji prijavnega obrazca na vsaki strani prijavnega obrazca spodaj;
- b) avtentikacijska koda obrazca, ki se spremeni ob vsaki spremembi podatkov v prijavnem obrazcu in je prav tako izpisana na vsaki strani prijavnega obrazca spodaj;

Nasvet za prijavitelje

Prijavitelje opozarjamo, da morajo e-obrazec NAJPREJ elektronsko ODDATI in ga šele NATO NATISNITI IN PODPISATI, vmes pa prijavnice NE SMEJO več spreminjati. Kot upravičene se bodo namreč štejele le tiste prošnje, pri katerih se bo elektronsko oddana prijavnica v vsem ujemala z natisnjeno verzijo, kar dokazujeta identifikacijska številka oddaje in avtentikacijska koda obrazca, ki se po elektronski oddaji izpišeta NA VSAKI STRANI PRIJAVNEGA OBRAZCA spodaj.

Kako lahko popravim oddani e-obrazec?

V kolikor po e-oddaji ugotovite, da morate prijavnico popraviti, morate popravljeno različico nujno PONOVRNO ELEKTRONSKO ODDATI in PONOVRNO NATISNITI, partnerske sporazume pa ponovno poslati partnerjem v podpis. Ponovna e-oddaja je možna le še do izteka prijavnega roka – kasneje prijavnice ni mogoče več ponovno elektronsko oddati.

Sprememba izračuna višine dotacije

Uveljavlja se nov – poenostavljen – način izračuna višine dotacije iz programa, ki se osredotoča na obseg števila udeležencev in dolžino trajanja aktivnosti v projektu. Vsakršna delitev tako izračunane in dodeljene dotacije med partnerje v posameznem projektu je izključno stvar dogovora med partnerji v projektu.

Mladinske izmenjave (akcija 1.1 in akcija 3.1)

Projekt lahko pridobi dotacijo, ki bo sestavljena iz:

- 70 % višine dejanskih in dokumentiranih stroškov prevoza udeležencev;
- izračuna pavšalne enote na udeleženca na noč; pavšalna enota je določena v višini 34 evrov, če aktivnost v projektu poteka v Sloveniji, in v višini 29 evrov, če aktivnost v projektu poteka v eni izmed partnerskih držav;¹
- do 100 % dejanskih in dokumentiranih izrednih stroškov, če NAG prizna ustreznost takšnega stroška.

Dodatno je mogoče pridobiti še 100 % dejanskih stroškov prevoza za izvedbo predhodnega načrtovalnega obiska.

Evropska prostovoljna služba

Projekt lahko pridobi dotacijo, ki bo sestavljena iz:

- 90 % višine dejanskih in dokumentiranih stroškov prevoza udeležencev;
- izračuna pavšalne enote na vključenega prostovoljca EVS na mesec; pavšalna enota je določena v višini 580 evrov, če aktivnost v projektu poteka v Sloveniji, in v višini 440 evrov, če aktivnost v projektu poteka v eni izmed partnerskih držav²;
- izračuna pavšalnega zneska vključenega prostovoljca EVS na teden in za namen zagotavljanja samostojnosti in osebne integritete prostovoljca EVS (»žepnina EVS«);
- do 100 % dejanskih in dokumentiranih izrednih stroškov, če NAG prizna ustreznost takšnega stroška.

Dodatno je mogoče pridobiti še 100 % dejanskih stroškov prevoza za izvedbo predhodnega načrtovalnega obiska. Morebitne stroške v zvezi z okrepljenim mentorstvom je mogoče uveljavljati kot izredne stroške po pravilih, ki veljajo za priznavanje in sofinanciranje izrednih stroškov.

¹ Vsi zneski pavšalnih enot, predstavljeni v tej informaciji, so zgolj informativne narave do objave besedila Vodnika po programu MvA za leto 2012 ter se lahko spremenijo, čeprav NAG ne pričakuje sprememb. Višina pavšalne enote je različna med programskimi državami in v primeru mladinskih izmenjav sega od 32 evrov v BG, CZ, CY, RO, TR do 40 evrov v DK, UK, NO.

² Višina pavšalne enote je različna med programskimi državami in v primeru Evropske prostovoljne službe sega od 490 evrov v CZ, 500 v BG CY, do 630 evrov v SF, NO, SE, UK.

Podporne aktivnosti (akcija 4.3 in akcija 3.1)

Projekt izobraževalnega obiska na delovnem mestu (job shadowing) ali obiska za preverjanje izvedljivosti (feasibility visits) lahko pridobi dotacijo, ki bo sestavljena iz:

- 70 % višine dejanskih in dokumentiranih stroškov prevoza udeležencev;
- izračuna pavšalnega zneska na udeleženca na noč; pavšalni znesek je določen v višini 47³ evrov, če aktivnost v projektu poteka v Sloveniji, in v višini 35 evrov, če aktivnost v projektu poteka v eni izmed partnerskih držav;
- do 100 % dejanskih in dokumentiranih izrednih stroškov, če NAG prizna ustreznost takšnega stroška.

Drugi projekti (razen projektov mreženja) lahko pridobijo dotacijo, ki bo sestavljena iz:

- 70 % višine dejanskih in dokumentiranih stroškov prevoza udeležencev;
- izračuna pavšalnega zneska na udeleženca na noč; pavšalni znesek je določen v višini 60⁴ evrov, če aktivnost v projektu poteka v Sloveniji, in v višini 48 evrov, če aktivnost v projektu poteka v eni izmed partnerskih držav;
- do 100 % dejanskih in dokumentiranih izrednih stroškov, če NAG prizna ustreznost takšnega stroška.

Izračunana dodeljena višina dotacije je namenjena sofinanciranju vseh stroškov projekta, ki so povezani z in nujni za izvedbo projekta v celotni dolžini trajanja projekta (obdobje upravičenih stroškov), pri vseh v projektu sodelujočih predlagateljih. Noben del dotacije ni vnaprej določen za posameznega sodelujočega akterja (razen EVS »žepnine«), zato je potreben predhodni dogovor predlagateljev o razdelitvi dotacije.

Dogovor o razdelitvi dotacije naj vključuje tudi način medsebojnega poročanja o stroških, za katere kritje se bo uporabila dotacija, dogovor o različnih dokazilih o višini teh stroškov ter roke plačil. Vsak predlagatelj bo s podpisom partnerskega dogovora potrdil obstoj takšnega dogovora o delitvi dotacije.

³ Višina pavšalne enote je različna med programskimi državami in v primeru izobraževalnega obiska na delovnem mestu ter obiska za preverjanje izvedljivosti sega od 41 evrov v CZ do 58 evrov v EL, IE, UK, LI.

⁴ Višina pavšalne enote je različna med programskimi državami in v primeru drugih aktivnosti v akciji 4.3 sega od 53 evrov v BG do 76 evrov v UK.

LE TEHNIČNA SPREMEMBA ALI TUDI VSEBINSKI UČINEK?

Čeprav spremembo v načinu izračuna dotacije predstavljamo le kot tehnično spremembo, gre za mnogo več. Dosedanji način je namreč sledil tudi podpori sodelovanju med akterji na področju mladinskega dela v Evropi in je to upošteval pri izračunu dotacije. Oziroma z drugimi besedami, podpora sodelovanju v evropskih partnerstvih je bila vsaj toliko pomembna kot število udeležencev, ki jim je dana možnost konkretnega sodelovanja v posamezni mladinski izmenjavi. Sedaj je z drugim težiščem sodelovanje v drugačni funkciji, predvsem pa podrejeno večanju obsega mladih, ki bodo vključeni v različne oblike mobilnosti. Sama po sebi ta nova usmeritev ni slaba, problematična postane v okoljih, kot je Slovenija. Razen nekaj izjem je malo akterjev v mladinskem sektorju, ki imajo močno razvito mednarodno sodelovanje in ki presega zgolj sodelovanje v statutarnih aktivnostih lastnih mednarodnih organizacij. Malo je akterjev v mladinskem sektorju, pri katerih je mednarodna razsežnost njihovega dela močan in sestavni del njihovega poslanstva. Zato odpravljanje podpore sodelovanju kot takemu ni ravno nekaj, zaradi česar smo lahko veseli.

RAZLIKE MED ZNESKI DODELJENIH IN KONČNIH VIŠIN DOTACIJ

Vsako leto izgubimo okoli 20 % vseh razpoložljivih sredstev v programu na račun znižanja zneska končne višine dotacije glede na znesek dodeljene višine dotacije. Stroški prevoza so skoraj vedno nižji, vsak partner manj ali udeleženec manj predstavlja zmanjšanje višine dotacije. Z novim pristopom v načinu izračuna dotacij se povečuje možnost večanja razlike med zneski dodeljenih in končnih višin dotacij. 20 % v letu 2011 znaša 300.000,00 evrov, kar pa je precej visok znesek.

Vsako leto v oktobru in novembru izvajamo akcijo »Vrni, česar ne boš porabil«. Z njo prepričujemo upravičence, da se odpovedo tistim višinam dodeljene dotacije, za katero že vedo, da je ne bodo porabili, bodisi ker so prišli do cenejših transportnih možnosti bodisi se je zmanjšalo število predvidenih udeležencev. Tako pridobljene zneske lahko znova dodelimo projektom, ki se za sprejem v program potegujejo ob zadnjem prijavnem roku, izkažejo pa se z dejstvom, da dodelimo več sredstev, kot jih imamo na razpolago.

Ogromno novo okno za Vzhodno Evropo in Kavkaz

V letu 2012 se bo uveljavil novi instrument podpore sodelovanju z državami v sosednji regiji Vzhodne Evrope in Kavkaza (Belorusija, Ukrajina, Moldavija, Armenija, Azerbajdžan, Gruzija) pod imenom Okno za Vzhodno Evropo in Kavkaz oziroma Mladinski program Vzhodnega partnerstva (Eastern Partnership Youth Programme), ki bo bistveno krepil možnost za pridobitev podpore za izpeljavo mladinskih izmenjav, podpornih aktivnosti ter Evropske prostovoljne službe med partnerji iz programskih držav ter partnerji iz držav Vzhodnega partnerstva.

Vzhodno partnerstvo se je začelo maja 2009 na praškem vrhu voditeljev držav in vlad držav – članic EU ter Ukrajine, Moldavije, Armenije, Azerbajdžana in Gruzije, z novim vrhom v Varšavi septembra 2011 pa je partnerstvo dobilo nov zagon tudi s konkretnimi spodbudami za več institucionalnega sodelovanja, toda tudi pretoka na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in kulture. Velika pozornost, ki jo je deležna regija Vzhodna Evropa in Kavkaz, je izraz političnih (pa tudi ekonomskih) prednostnih usmeritev, ki jih ima EU kot celota do tega dela soseščine EU. O razsežnosti te prednosti najbolj pričajo zneski, s katerimi bo zaradi nje razpolagal t. i. Mladinski program Vzhodnega partnerstva, znova pa se potrjuje tudi staro dejstvo, da so institucionalne oblike podpore tovrstnemu sodelovanju življenjsko povezane s političnim in siceršnjim institucionalnim odnosom v »visoki politiki«.

Dodatna sredstva za podporo izključno projektom sodelovanja s partnerji z območja Vzhodne Evrope in Kavkaza (EECA)

Podpora programa MvA za sodelovanje z Vzhodno Evropo in Kavkazom

SALTO YOUTH EECA RC v Varšavi zagotavlja podporo za krepitev sodelovanja med programskimi državami in državami v sosednji regiji Vzhodne Evrope in Kavkaza (Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija, Ukrajina).

SALTO YOUTH EECA RC ponuja aktivnosti za oblikovanje partnerstev in druge aktivnosti za krepitev sodelovanja s temi državami ter ponuja informacije v zvezi z razmerami v teh državah. Več informacij: <http://www.salto-youth.net/rc/eeca/>.

SALTO YOUTH EECA RC pokriva tudi Rusko federacijo, s katero omogoča sodelovanje tudi program MvA, vendar ta ni zajeta v Vzhodnem partnerstvu.

ZA VEČ PARTNERSTEV Z DRŽAVAMI VZHODNEGA PARTNERSTVA

Za podporo nastanku partnerstev bo Nacionalna agencija omogočila možnost sodelovanja na aktivnosti Eastern Express za oblikovanje partnerstev med programskimi državami in državami, vključenimi v Vzhodno partnerstvo, ki bo potekalo v Romuniji od 27. avgusta do 2. septembra 2012.

Mladinski program Vzhodnega partnerstva naj bi razpolagal z več kot 31.000.000,00 evrov v naslednjih dveh letih. Sredstva tega novega instrumenta naj bi upravljala tako Izvršilna agencija v Bruslju kot nacionalne agencije programa MvA, torej bodo sredstva na voljo tudi v Sloveniji, za katera se bodo lahko potegovali predlagatelji projektov pri Nacionalni agenciji v Sloveniji. Ocenjujemo, da bomo imeli letno dodatno na razpolago okoli 150.000,00 evrov, kar je več kot smo v letu 2011 imeli na voljo za sodelovanje z vsemi tremi sosednjimi regijami. Akterji na področju mladine iz držav Vzhodnega partnerstva bodo lahko tudi sami predlagali predloge projektov, in sicer v okviru centraliziranega dela programa, ki ga upravlja Izvršilna agencija v Bruslju.

Predlogi projektov, ki bodo želeli pridobiti podporo iz tega programa, bodo morali izpolnjevati enake pogoje kot predlogi projektov, ki želijo biti sprejeti v program MvA v okviru akcije 2.1 ali 3.1, predlagatelji (partnerji) projekta pa bodo morali prihajati iz programskih držav⁵ in partnerskih držav iz Vzhodne Evrope in Kavkaza (Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija, Ukrajina), ki so vključene v Vzhodno partnerstvo.

Sodelovanje partnerjev iz Jugovzhodne Evrope in mediteranskih držav ne bo mogoče. Predloge projektov bo mogoče predložiti ob prijavnih rokih, ki bodo veljali v letu 2012.

Sprejem projektov v okviru Mladinskega programa Vzhodnega partnerstva naj bi potekal formalno ločeno od drugih delov programa MvA, kar pomeni, da si projekti sodelovanja s partnerji iz držav EECA in projekti sodelovanja s partnerji z območja SEE, iz Mediteranske regije in Ruske federacije med seboj ne bodo konkurirali.

⁵ Med pripravo te informacije mnoge podrobnosti izvajanja tega novega instrumenta še niso znane, zato je možnost, da bodo lahko s strani programskih držav sodelovale zgolj države članice EU, in ne vse programske države.

Statistika dosedanjega sodelovanja s partnerji iz partnerskih držav

Dosedanje sodelovanje akterjev iz Slovenije s partnerji iz partnerskih držav se nedvomno osredotoča na Jugovzhodno Evropo, saj je bilo med 145 predlogi projektov (2007–2011 R4) največ partnerstev s partnerji iz Srbije (90), ki ji sledijo partnerstva s partnerji v Makedoniji (68) ter Bosna in Hercegovina (49). Največ partnerjev iz Vzhodnega partnerstva je v predlogih projektov prihajalo iz Ukrajine (27), ki ji sledijo Moldavija (14), Gruzija (10) in Azerbajdžan (8). Med partnerji iz mediteranskih držav je največ partnerjev v predlogih projektov prihajalo iz Izraela (8), ki ji sledi Jordanija (5).

Med 40 sprejetimi projekti so akterji iz Slovenije največ sodelovali s partnerji iz Srbije (21), Makedonije (12) ter Bosne in Hercegovine (9). Med partnerji iz držav Vzhodnega partnerstva je največ partnerjev prihajalo iz Ukrajine (5), ki ji sledi Moldavija (3) ter po en partner iz Gruzije in Belorusije. Med partnerji iz mediteranskih držav je na prvem mestu Izrael (3), ki mu z dvema partnerstvoma sledijo Egipt, Jordanija, Libanon in Palestina.

Politika uporabe razpoložljivih sredstev v letu 2012

V letu 2012 bo Nacionalna agencija razpolagala z 1.993.766 evri za dodelitev v petih akcijah oziroma podakcijah programa MvA na treh prijavnih rokih, z dodatnimi sredstvi v višini 136.635,00 evrov pa bo mogoče podpreti projekte s partnerji v državah Vzhodnega partnerstva, in sicer tako projekte EVS kot mladinske izmenjave in podporne aktivnosti po pravilih akcije 3.1.

Dodatno povečanje razpoložljivih sredstev je posledica dodatnih sredstev, ki jih je ob določanju proračuna za leto 2012 namenil Evropski parlament, približno 13-odstotno povečanje glede na leto 2011 pa je plod prizadevanj NA pri upravljanju programa, saj se je uvrstila med 19 nacionalnih agencij (izmed 33), ki so v povprečju 2009 in 2010 dosegle več kot 100-odstotno uporabo razpoložljivih sredstev ter imajo delež sprejetih projektov pod 75 % vseh prejetih predlogov projektov, ter je tako prišla do ostanka neporabljenih sredstev iz leta 2007.

Nacionalna agencija namerava razpoložljiva sredstva za podporo sprejetim projektom v program Mladi v akciji uporabljati po naslednji načelni alokaciji po posameznem prijavnem roku, pri čemer naj bi – načeloma – zagotovila sredstva za sprejem ob vseh treh prijavnih rokih v vseh akcijah programa MvA.

Dejanska uporaba razpoložljivih sredstev bo odvisna tudi od povpraševanja oziroma obsega upravičenih predlogov projektov med posameznimi akcijami programa ob posameznem prijavnem roku, pri čemer predvidevamo tudi maksimalni obseg sredstev, ki jih želimo uporabiti ob posameznem prijavnem roku.

Predviden obseg uporabe sredstev po prijavnih rokih

Akcija	1. februar 2012		1. maj 2012		1. oktober 2012		Vsa razpoložljiva sredstva 2012	Povečanje glede na 2011
	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX		
A.1.1	155.049	206.732	180.891	232.574	77.525	180.891	516.830	18,78 %
A.1.2	56.771	75.694	66.233	85.156	28.385	66.233	189.236	18,27 %
A.1.3	28.762	51.772	34.514	57.524	5.752	51.772	115.048	13,94 %
A.2.1	234.490	312.654	273.572	351.735	117.245	273.572	781.634	32,79 %
A.3.1	52.628	70.171	61.399	78.942	26.314	61.399	175.427	76,45 %
A.4.3	34.714	46.285	40.500	52.071	17.357	40.500	115.713	37,94 %
A.5.1	24.970	44.945	29.963	49.939	4.994	44.945	99.878	28,59 %
Skupaj	587.384	808.253	687.072	907.941	277.572	719.311	1.993.766	28,99 %
Sredstva Vzhodnega partnerstva								
A.2.1	18.353	25.694	18.353	25.694	22.024	36.706	73.412	
A.3.1	15.806	22.128	15.806	22.128	18.967	31.612	63.223	
Skupaj	34.159	47.822	34.159	47.822	40.991	68.318	136.635	

Sredstva, ki v posameznem prijavnem roku in posamezni akciji ne bodo uporabljena, se bodo prerazporedila na druge akcije z večjim obsegom upravičenih predlogov projektov do maksimalne višine, kot je predvidena za posamezno akcijo in posamezni prijavni rok, ter šele po izčrpanju te možnosti prenesla v isti akciji v naslednji prijavni rok.

Sredstva Vzhodnega partnerstva se lahko uporabijo izključno za podporo aktivnosti EVS, mladinskih izmenjav ter podpornih aktivnosti v projektih s partnerstvi med programskimi državami in partnerji v državah Vzhodnega partnerstva (Belorusija, Ukrajina, Moldavija, Gruzija, Armenija, Azerbajdžan).

Ne glede na načelno načrtovano uporabo pa si NAG pridržuje pravico, da v akcijah z manj kot 150.000 evri vseh razpoložljivih sredstev ob posameznem prijavnem roku uporabi več sredstev (do višine 50.000 evrov) ob ustreznem zmanjšanju obsega razpoložljivih sredstev v isti akciji in v naslednjem prijavnem roku in z namenom možnosti pridobitve najvišje mogoče višine dotacije (velja za A.1.3 in A.5.1).

Ob zadnjem prijavnem roku (1. oktober 2012) bo NAG za dodelitev zagotovila obseg sredstev, ki so opredeljena kot minimalni obseg uporabe sredstev ob zadnjem prijavnem roku.

Prerazporejanje sredstev med akcijami na ravni celotnega leta (+/-25 %) lahko bistveno poveča ali zmanjša možnosti za sprejem projektov v posamezni akciji na zadnjem prijavnem roku, obseg prerazporeditev sredstev med akcijami pa bo odvisen od obsega upravičenih predlogov projektov med akcijami. Načelno bo NAG pri prerazporejanju dajala prednost mladinskim izmenjavam in podpornim aktivnostim.

Kdo je uporabil najmanj in največ sredstev iz programa MvA

Zgornjih 10

Država	Delež uporabe	Delež sprejema
Nemčija	118,1 %	63 %
Norveška	111,9 %	63 %
Estonija	110,5 %	48 %
Turčija	109,1 %	23 %
Belgija - Flandrija	107,6 %	74 %
Poljska	105,4 %	44 %
Finska	105,1 %	44 %
Francija	103,6 %	61 %
Romunija	103,0 %	27 %
Švedska	102,6 %	56 %
Slovenija	101,3 %	45 %
Irska	96,6 %	80 %
Luksemburg	94,9 %	88 %
Slovaška	94,1 %	48 %
Bolgarija	93,5 %	43 %
Češka	93,4 %	42 %
Litva	92,0 %	32 %
Madžarska	91,0 %	42 %
Islandija	90,9 %	61 %
Grčija	90,8 %	32 %
Ciper	81,0 %	75 %

Spodnjih 10

V obdobju 2009–2010 je bila največja uporaba sredstev iz programa MvA v Nemčiji, in sicer 118,1 % vseh razpoložljivih sredstev ob 63-odstotnem deležu sprejetih predlogov projektov, najmanj sredstev pa so uporabili na Cipru⁶, in sicer 81,0 % ob 75-odstotnem deležu sprejetih projektov. Slovenija je v tem obdobju uporabila 101,1 % razpoložljivih sredstev ob 45,3-odstotnem deležu sprejetih projektov. V sosednjih državah⁷ so največ uporabili v Avstriji (102,2 % ob 66-odstotnem deležu sprejema), Italiji (99,6 % ob 31-odstotnem deležu sprejema) in na Madžarskem (91,0 % ob 42-odstotnem deležu sprejema).

Za vse, ki redno sodelujejo v programu, zgornja preglednica daje tudi vpogled v možnosti pridobitve podpore v različnih evropskih državah glede na višino uporabljenih razpoložljivih sredstev in delež sprejema v program. Predlog projekta na Cipru, v Luksemburgu in na Irskem ima veliko več možnosti za sprejem kot v Turčiji ali Romuniji.

⁶ Brez upoštevanja manjših nacionalnih agencij (BE-DE, LI) ter Malte, ki je bila v letu 2010 suspendirana v programu.

⁷ Hrvaška ni sodelovala kot programska država v letu 2009.

Podporne in razvojne aktivnosti nacionalne agencije v letu 2012

Program MvA slovi po svojem podpornem pristopu do predlagateljev projektov, ki ga izvajajo nacionalne agencije po vsej Evropi v odvisnosti od siceršnjega izvajanja programa MvA. Podporni pristop sestavljajo številne aktivnosti, ki jih redno izvaja Nacionalna agencija z namenom lajšanja vstopa v program, vsak potencialni prijavitelj pa jih lahko načeloma v konkretnem primeru posameznega predloga projekta izkorišča vse do dneva prijavnega roka.

Osnovna možnost seznanjanja z obstojem programa in njegovih možnosti je dana z različnimi informativnimi predstavitvami programa ter seveda z objavo informacij, razpisne dokumentacije in obrazcev na spletnih straneh programa MvA (www.mva.si). Predlagateljem, ki še niso imeli sprejetega projekta v program, ponujamo dvakrat letno možnost sodelovanja na seminarju za prve prijavitelje, ki je praviloma namenjen le njim in za namen spoznavanja konceptov, katerih sledenje v predlogih projektov pričakuje program MvA. Delavnice za prijavitelje pred vsakim prijavnim rokom in za vse akcije ali podakcije programa omogočajo spoznavanje samega postopka sprejema ter podajajo koristne informacije za dobro predstavitev predloga projekta. Vsem, ki bi želeli postati akreditirana organizacija EVS, je na voljo pet delavnic za pripravo izraza interesa za organizacijo EVS. V letu 2012 načrtujemo tudi začetek izvajanja rednih delavnic za uporabo YOUTHPASS-a, instrumenta programa MvA za beleženje in vrednotenje pridobljenih učnih rezultatov s sodelovanjem v projektih MvA.

Potencialnim prijaviteljem je na voljo tudi individualno svetovanje za razvoj projektne ideje oziroma pomoč pri snovanju projekta. Svetovanje si je mogoče zagotoviti z vnaprejšnjim dogovorom o terminu svetovanja, prednost pa je dana upravičenim predlagateljem, ki se želijo prvič potegovati za sprejem v program ali kot organizacije oziroma ustanove delajo z mladimi z manj priložnosti.

Posebna pozornost namenjena prvim prijaviteljem

VRSTA AKTIVNOSTI	NASLOV	TEMA/AKCIJA	DATUM	KRAJ
Usposabljanja za nove prijavitelje (vstop v program)				
Seminar	Korak v program Mladi v akciji	Podpora prvim prijaviteljem v program Mladi v akciji - seznanitev s ključnimi koncepti programa: evropsko državljanstvo, participacija, kulturna raznolikost, vključevanje mladih z manj priložnostmi, neformalno učenje, vidnost programa, razširjanje rezultatov, varnost in zaščita udeležencev, Youthpass (vse akcije)	3.- 4. februar 2012 in 12.-13. oktober 2012	Ljubljana in Maribor, Slovenija
Usposabljanje	Appetiser	Podpora novim prijaviteljem za nadgradnjo njihovega siceršnjega mladinskega dela z mednarodnim mladinskim delom (vse akcije)	2012/2013	še ni določen

Prvim prijaviteljem (vsem, ki še niso imeli sprejetega projekta v programu MvA), ki želijo predložiti predlog projekta v akcijah 1.1 Mladinske izmenjave s programskimi državami, 1.2 Mladinske pobude ter 3.1 Mladinske izmenjave in podporne aktivnosti s partnerskimi državami, je zagotovljena posebna podpora v obliki dvodnevne seminarja.

Zakaj priporočamo udeležbo na seminarjih za prve prijavitelje?

Predlogi projektov, ki si želijo vstopa v program in s tem pridobitve finančne podpore iz programa, morajo izpolniti visoka pričakovanja glede vsebine in kakovosti projekta. Vsak projekt, ki želi biti sprejet, mora na eni strani predstavljati učno polje za učenje participacije v družbi, na drugi strani pa s svojimi rezultati tudi predstavljati participacijo mladih v družbi, še posebno v njihovih okoljih vsakodnevnega življenja. Vsak projekt mora spodbujati razmišljanja mladih o njihovi povezanosti z EU, krepiti njihov odnos do evropske integracije, pri čemer pa mora spodbujati tudi spoznavanje različnosti v Evropi in krepiti razumevanje mladih do različnosti v Evropi.

Istočasno naj bi sodelovanje mladih v projektih krepilo njihove kompetence, še posebej tiste, ki jim lahko povečajo možnosti za zaposljivost oziroma krepijo podjetnost. Zato vsak projekt predstavlja tudi polje neformalnega učenja v mladinskem delu, v katerem so postavljeni jasni učni cilji, izvajanje projekta pa predstavlja načrtno učno pot za sodelujoče mlade.

Vse to so ključni koncepti, ki jih morajo imeti za cilj projekti, ki si želijo sprejema v program MvA. Na seminarju za prve prijavitelje je dana možnost spoznavanja teh konceptov, njihovo zasledovanje v predlogih projektov pa je eden izmed pomembnih elementov za uspeh pri sprejemu v program MvA.

Prednost prvim prijaviteljem

Program namenja posebno pozornost predlogom projektov, ki jih predlagajo predlagatelji, ki še niso imeli sprejetega projekta v program MvA. Ta prednost se izraža z dodatnimi točkami, ki jih pri ocenjevanju kakovosti lahko pridobijo takšni predlogi projektov, vendar le če gre za dvostranska partnerstva med programskimi državami.

Podobno velja za predloge projektov EVS, pri čemer izvaja Nacionalna agencija politiko, da vsem, ki prvič izvajajo projekt EVS, omogoči sodelovanje od enega do dveh prostovoljcev EVS v projektu, razen če je glede na specifikko predloga projekta predhodno dogovorjeno, da jih je lahko več.

Namen seminarja za prve prijavitelje je:

- omogočanje spoznavanja vsebine programa MvA in ključnih konceptov, ki jih morajo vsebovati predlogi projektov, ki si želijo podpore iz programa MvA;
- podajanje informacij o ključnih elementih učnega procesa za mlade udeležence projekta, ki omogočajo kakovost učne razsežnosti v projektih učne mobilnosti v mladinskem delu;
- podajanje priporočil za organizacijo procesa razvoja projektnih idej s sodelovanjem partnerjev iz drugih držav;
- preverjanje skladnosti zamisli udeležencev o potencialnih projektih z vsebino programa MvA.

Udeležba na seminarju je rezervirana za prve prijavitelje, in sicer po dve osebi iz posamezne organizacije, ki do sedaj še ni imela sprejetega projekta v program MvA. V primeru prostih mest je možnost udeležbe dana tudi drugim zainteresiranim organizacijam.

Poleg tega bo nacionalna agencija dvema osebama omogočila sodelovanje na mednarodnem usposabljanju za prve prijavitelje Appetizer, katerega natančni datumi žal še niso znani.

Podpora predlagateljem za pripravo prošnje za sprejem projektov

Poleg svetovanja po telefonu, preko elektronske pošte in individualnega svetovanja nacionalna agencija zagotavlja neposredno podporo prijaviteljem z organizacijo delavnic za prijavitelje, ki so namenjene:

- spoznavanju prijavnega postopka ter prijavnih obrazcev;
- predstavitvi evropskih in nacionalnih prednostnih usmeritev programa;
- svetovanju o umeščanju posameznih informacij ali opisov v prijavnem obrazcu;
- podajanju pojasnil v zvezi z izračunom pričakovane višine dotacije iz programa;
- priporočilu o vsebinah nujnih dogovor s sopredlagatelji predlogov projektov;
- opozarjanju na pogoje upravičenosti, ki jih morajo izpolnjevati predloženi predlogi projektov.

Zaradi bistvenih novosti, ki se bodo uveljavljale v letu 2012, svetujemo vsem prijaviteljem, tudi tistim najbolj izkušenim, da se udeležijo delavnice za prijavitelje pred rokom, na katerem se želijo potegovati za sprejem v program in s tem dodelitev podpore iz programa.

Podrobnejše informacije o delavnicah za prijavitelje bodo objavljene v e-novicah programa MvA.

Predvideni datumi in kraji rednih delavnic za prijavitelje:

Prijavni rok	Akcija ali podakcija	Datum delavnice	Kraj delavnice
1. FEBRUAR 2012	1.1 Mladinske izmenjave s programskimi državami	Sre, 7. 12. 2011, ob 15. uri	Ljubljana
	1.2 Mladinske pobude	Sre, 7. 12. 2011, ob 17. uri	Ljubljana
	1.3 Projekti mladih za demokracijo	Dogovor	Ljubljana
	2.1 Evropska prostovoljna služba	Čet, 8. 12. 2011, ob 17. uri	Ljubljana
	3.1 Mladinske izmenjave in podporne aktivnosti s part. drž.	Pet, 9. 12. 2011, ob 15. uri	Ljubljana
	4.3 Podporne aktivnosti in mreženja s programskimi drž.	Čet, 8. 12. 2011, ob 15. uri	Ljubljana
	5.1 Srečanja mladih	Dogovor	Ljubljana
1. MAJ 2012	1.1 Mladinske izmenjave s programskimi državami	Sre, 7. 3. 2012, ob 15. uri	Ljubljana
	1.2 Mladinske pobude	Čet, 8. 3. 2012, ob 15. uri	Ljubljana
	1.3 Projekti mladih za demokracijo	Dogovor	Ljubljana
	2.1 Evropska prostovoljna služba	Pet, 9. 3. 2012, ob 15. uri	Ljubljana
	3.1 Mladinske izmenjave in podporne aktivnosti s part. drž.	Čet, 8. 3. 2012, ob 17. uri	Ljubljana
	4.3 Podporne aktivnosti in mreženja s programskimi drž.	Sre, 7. 3. 2012, ob 17. uri	Ljubljana
1. OKTOBER 2012	1.1 Mladinske izmenjave s programskimi državami	Sre, 4. 7. 2012, ob 15. uri	Maribor
	1.2 Mladinske pobude	Sre, 4. 7. 2012, ob 17. uri	Maribor
	1.3 Projekti mladih za demokracijo	Dogovor	Ljubljana
	2.1 Evropska prostovoljna služba	Čet, 5. 7. 2012, ob 13. uri	Maribor
	3.1 Mladinske izmenjave in podporne aktivnosti s part. drž.	Čet, 5. 7. 2012, ob 17. uri	Maribor
	4.3 Podporne aktivnosti in mreženja s programskimi drž.	Čet, 5. 7. 2012, ob 15. uri	Maribor
	5.1 Srečanja mladih	Dogovor	Ljubljana
1. FEBRUAR 2012	Vse akcije – možnost dogovora za akciji 1.3 in 5.1	PREDVIDOMA MESECA DECEMBRA 2012	Ljubljana

V akcijah, pri katerih je predviden dogovor, priporočamo, da se zainteresirani prijavitelji obrnejo na Nacionalno agencijo vsaj tri mesece pred dnevom prijavnega roka, na katerem se želijo potegovati s svojim predlogom projekta v program. Z njimi bomo organizirali posebno srečanje v Ljubljani.

Podporne aktivnosti med izvajanjem sprejetih projektov

Za dobro informiranost upravičencev, torej vseh, ki so sklenili sporazume o dotaciji iz programa MvA, poskrbimo z izvajanjem delavnic za upravičence. Na teh delavnicah predstavimo medsebojne pravice in obveznosti, podamo priporočila za tipične izzive pri izvajanju projekta, mogoče posledice iz podpisanega sporazuma, upravičenci pa si lahko pojasnijo tudi različna posebna vprašanja, kot so definicije upravičenih stroškov, tveganje pri izvajanju projekta itd.

Za vsebinsko spremljanje izpeljave projektov organiziramo vsaj dvakrat letno spremljevalna srečanja, na katera vabimo vse sprejete projekte v posameznem obdobju ali posamezni akciji programa MvA. Spremljevalna srečanja omogočajo izmenjavo dobrih praks v okviru temeljnih konceptov programa MvA ter so priložnost za pridobivanje dobrih idej o pristopih ali vsebinah pri realizaciji projektov, še bolj pa za naslednje predloge projektov. Posamezni projekti so deležni tudi spremljevalnih obiskov na terenu, ko obiščemo udeležence projekta med izvajanjem aktivnosti z namenom uvida in morebitne pomoči organizatorjem pri izvajanju projekta. Določen delež projektov pa obiščemo tudi z namenom preverjanja skladnosti izvajanja projekta s sprejetim predlogom projekta, čemur pravimo nadzorni obiski na terenu.

V letu 2012 načrtujemo tudi začetek izvajanja dveh rednih delavnic za uporabo YOUTHPASS-a, instrumenta programa MvA za beleženje in vrednotenje pridobljenih učnih rezultatov s sodelovanjem v projektih MvA. Priporočamo jih vsem, ki bodo imeli sprejete projekte, in vsem ostalim, ki jih to področje zanima

Razvojne aktivnosti za dvig kakovosti projektov in kapacitet akterjev mladinskega dela

VLOŽEK V RAZVOJ KOMPETENC LJUDI SE SPLAČA

Tudi tisti, ki se veliko pojavljajo v programu MvA, spoznavajo, da je program MvA živ organizem, ki se nenehno razvija. Zato odgovora na vprašanje, kakšen naj bo predlog projekta, da bo imel veliko možnosti za sprejem v program, ni enostavno podati. Povemo lahko le, kakšni projekti so bili v program sprejeti v preteklosti, vse pogosteje pa se dogaja, da tisto, kar je bilo odlično včeraj, danes ne zadostuje več. Zato so uspešni prijavitelji predvsem tisti, ki nenehno sledijo programu, pa naj gre za njegove vsebinske mutacije ali za – na prvi pogled – gole statistične podatke.

In za sledenje razvoju programa je najboljša udeležba pri različnih podpornih ali razvojnih aktivnostih, ki jih program ponuja. Zato možnosti sodelovanja na različnih delavnicah, spremljevalnih srečanjih ter seminarjih in tečajih ne gre jemati zgolj kot možnost, ampak kot nujnost. Žal, večina aktivnosti ne ponuja preizkušenih receptov, ki bi jih lahko osvojili z dopoldanskim ex katedra predavanjem, ampak zahteva usvajanje novih ali razširjenih konceptov. Za to pa si je treba vzeti čas.

In čas je tisti dejavnik, ki je največkrat razlog za nesodelovanje marsikaterega akterja. V obilici dela in zaradi vse manj sredstev za kritje stroškov dela je za marsikaterega akterja tridnevna ali daljša odsotnost preprosto nemogoča. Pa se splača, vsaj glede možnosti pridobitve sredstev iz programa MvA. Nacionalna agencija ugotavlja povezavo med tistimi, ki jih vsako leto objavljamo kot največje upravičence v programu, in sodelovanjem njihovih ljudi pri različnih aktivnostih Nacionalne agencije.

Nacionalne agencije programa MvA s sredstvi TCP omogočajo tudi podporo za razvoj in krepitev učinkov na sisteme bodisi na ravni posamezne organizacije bodisi na ravni skupnosti ter seveda aktivnosti, ki so namenjene mladinskim voditeljem in delavcem za krepitev njihovih kapacitet za organizacijo in podporo mladinskemu delu, še posebej pa v njegovi evropski in mednarodni razsežnosti.

Pošiljajoči projekti TCP

S temi sredstvi Nacionalna agencija omogoča sodelovanje pri aktivnostih nacionalnih agencij v drugih državah, pri čemer praviloma udeleženci sodelujejo z manjšim finančnim prispevkom v višini 10 odstotkov dejanskih stroškov prevoza oziroma največ 100,00 evrov. Informacije o dosegljivih možnostih za sodelovanje so objavljene v e-novicah programa MvA ter na spletnih straneh programa MvA. Praviloma na vsako razpisano pošiljajočo aktivnost omogočamo možnost sodelovanja dveh udeležencev, le izjemoma ponujamo več prostih mest.

Gostiteljski projekti TCP

Nacionalna agencija organizira tudi vrsto nacionalnih in mednarodnih seminarjev in usposabljanj v Sloveniji, pri čemer je na razpolago več prostih mest za sodelovanje udeležencev in udeleženk iz Slovenije, sodelovanje udeležencev pa je praviloma brezplačno.

Program nacionalnih in mednarodnih seminarjev in usposabljanj v letu 2012 ter delno tudi v letu 2013 si lahko ogledate v nadaljevanju, objavljen pa je tudi na spletnih straneh programa MvA. Poleg tega nacionalna agencija vabila k sodelovanju pri posamezni aktivnosti sproti objavlja tudi v e-novicah ter na spletnih straneh programa MvA.

Seznam razvojnih aktivnosti nacionalne agencije od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2013:

VRSTA AKTIVNOSTI	NASLOV	TEMA/AKCIJA	DATUM	KRAJ
Usposabljanja za začetnike				
Seminar	No Venture, No Gain	Podpora novim organizacijam in projektom v okviru Evropske prostovoljne službe pri razumevanju filozofije in koncepta EVS (akcija 2)	14.-19. november 2012	Nemčija
Usposabljanje	BTM - BiTriMulti	Razvoj mednarodnih mladinskih izmenjav – za začetnike (podakcija 1.1 in delno 3.1)	2012/2013	še ni določen
Usposabljanje	Eye Opener	Razvoj mednarodnih mladinskih izmenjav – za začetnike. Za razliko od usposabljanja BiTriMulti morajo priti udeleženci v parih: mladinski delavec + mladostnik (podakcija 1.1 in delno 3.1)	12.-16. september 2012	Portugalska
Mladinske izmenjave (podakcija 1.1 in delno 3.1)				
Usposabljanje	Načrtovanje mladinskih izmenjav	Podpora prijaviteljem za dolgoročno načrtovanje mladinskih izmenjav ter prenos znanja in dobrih praks z mednarodnega seminarja »Facilitating learning - How to design and manage learning/ educational processes in short-term Youth in Action projects?« (glej rubriko neformalno učenje) na nacionalno raven	Maj 2012 (3 dni)	Slovenija
Aktivnost vzpostavljanja partnerstev	TownTwinning Exchanges	Podpora razvoju partnerstev med organizacijami iz pobratenih občin, ki omogočajo dolgoročno in kakovostno načrtovanje projektov	September 2012 (3 dni)	Slovenija
Usposabljanje	ATOQ – Advanced Training on Quality	Razvoj kakovosti mladinskih izmenjav, izboljšanje kompetenc upravljanja s projekti – za izkušene prijavitelje	2012/2013	še ni določen
Mladinske pobude (podakcija 1.2)				
Evalvacijsko srečanje	Evalvacijsko srečanje pobudnikov	Evalvacijsko srečanje kakovostnih pobud preteklih let z namenom prepoznavanja in nadaljnje uporabe pridobljenih znanj, identifikacije primerov dobrih praks učinkov pobud na podjetništvo in zaposljivost mladih ter spodbuda za nadgradnjo projektov v mednarodne projekte (razširitev 1.2 na druge podakcije akcije 1)	Marec 2012 (2,5 dneva)	Slovenija
Usposabljanje	Take initiative!	Podpora za inštruktorje in mladinske delavce za kakovostnejšo podporo učnemu procesu mladih pri oblikovanju mladinskih pobud	2012/2013	Belgija
Usposabljanje	Get in net	Razvoj visokokakovostnih projektov mreženja z namenom razvoja transnacionalnih mladinskih pobud	2012/2013	še ni določen

Projekti mladih za demokracijo (podakcija 1.3)				
Aktivnost vzpostavljanja partnerstev	1.3 Information and Contact Making Seminar	Podpora za razvoj partnerstev za projekte mladih za demokracijo	23.-26. 4. 2012	Nemčija
Evropska prostovoljna služba (podakcija 2.1)				
Usposabljanje	SOHO – Sending & Hosting	Podpora mentorjem v projektih Evropske prostovoljne službe	2012/2013	še ni določen
Seminar	Podpora za EVS	Podpora koordinatorjem in mentorjem gostiteljskih in pošiljajočih akreditiranih organizacij EVS z namenom dviga kakovosti EVS projektov, seznanitev z novostmi, izmenjava izkušenj in umeščanje EVS v širše družbeno okolje	Junij 2012 (2,5 dneva)	Slovenija
Usposabljanje	International TC for EVS Mentors	Podpora za mentorje v projektih Evropske prostovoljne službe	2012/2013	Poljska
Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami EU (podakciji 3.1 in 2.1)				
Seminar	Let's Research	Pregled učinkov in rezultatov programa Mladi v akciji v partnerskih regijah ter pomen sodelovanja s partnerskimi regijami za EU	Oktober 2012 (3 dni)	Azerbajdžan
Aktivnost vzpostavljanja partnerstev	Eastern Express	Podpora razvoju partnerstev z organizacijami iz Vzhodne Evrope in Kavkaza s poudarkom na obiskih za preverjanje izvedljivosti projekta	27. avgust - 2. september 2012	Romunija
Usposabljanja in mreženja (podakcija 4.3 in delno 3.1)				
Usposabljanje	TIC TAC	Uporaba akcije 4.3 – usposabljanja in mreženja – kot strateškega orodja za razvoj mednarodnega mladinskega dela v organizaciji	2012/2013	še ni določen
Vključevanje mladih z manj priložnostmi v program				
Usposabljanje	Vključevanje Romov v program Mladi v akciji	Podpora organizacijam, ki delujejo na področju romske problematike, za vključevanje Romov v program Mladi v akciji (nacionalno usposabljanje)	Marec 2012	Slovenija
Usposabljanje	Inclusion of Roma in the YiA Programme	Podpora organizacijam, ki delujejo na področju romske problematike, za vključevanje Romov v program Mladi v akciji (mednarodno usposabljanje)	Oktober 2012 (3 dni)	Slovenija
Aktivnost vzpostavljanja partnerstev	4Sail	Podpora razvoju partnerstev za kratkoročne projekte Evropske prostovoljne službe za mlade z manj priložnostmi (akcija 2)	2012/2013 (4 dni)	Nizozemska
Neformalno učenje				
Usposabljanje	Facilitating learning - How to design and manage learning / educational processes in short-term Youth in Action projects?	Podpora prijaviteljem za razvoj kompetenc za spodbujanje učnih procesov v kratkoročnih projektih v okviru programa Mladi v akciji, s poudarkom na mladinskih izmenjavah	3.-7. marec 2012	Slovenija
Usposabljanje	Power of Non-Formal Education	Podpora načrtovanju neformalnega učenja v projektih Mladi v akciji s poudarkom na mladinskih izmenjavah	3.-8. junij 2012	Švica

Usposabljanje	Youthpass Training for Mentors, Coaches, Youth Workers	Usposabljanje mentorjev, inštruktorjev in mladinskih delavcev za podporo učnemu procesu mladih v okviru projektov Mladi v akciji ter uporabo orodja Youthpass za beleženje učnih učinkov	Konec 2012/ začetek 2013	Romunija
Seminar	Conference on Non-Formal Education in SEE	Podpora priznanju neformalnega učenja v mladinskem delu in promociji ukrepov na področju javnih politik ter NVO v JV Evropi	2013	JV Evropa
Podpora razvoju mladinske politike				
Usposabljanje	Razvoj učnih mobilnosti na lokalni ravni I	Podpora za razvoj lokalnih strategij za razvoj učnih mobilnosti v lokalnih skupnostih	April 2012 (3 dni)	Slovenija
Evalvacijsko srečanje	Razvoj učnih mobilnosti na lokalni ravni II	Evalvacijsko srečanje občin, vključenih v razvoj učnih mobilnosti na lokalni ravni	2013	Slovenija
Seminar	National and EU youth policies	Pregled obstoječih nacionalnih mladinskih politik in instrumentov, povezanih z učno mobilnostjo, ter njihova povezava s strategijo EU na področju mladine z namenom izmenjave dobrih praks ter razvoja nacionalnih mehanizmov za podporo evropskemu sodelovanju na področju mladine	April 2012	Slovenija
Študijski obisk	Study Visit to Germany	Študijski obisk v Nemčijo za predstavnike slovenskih občin z namenom izmenjave dobrih praks razvoja mladinske politike na lokalni ravni	November 2012 (3 dni)	Nemčija
Seminar	European Youth Capital and its Link to the EU Youth Policy	Seminar o pomenu pobude Evropska prestolnica mladih in njeni povezavi z evropsko mladinsko politiko	Marec 2013 (3 dni)	Slovenija, Maribor
Seminar	Criss Cross ... a Message to the Presidency	Seminar mladih za mlade, na katerem bodo razpravljali o evropskih politikah in njihovi vlogi pri razvoju mladinske politike na različnih ravneh	2013	Irska
Druge tematike				
Usposabljanje	Get inspired! Youth Entrepreneurship Training	Spodbuda mladim za razvoj globljšega razumevanja podjetništva kot ene ključnih kompetenc za življenje	13.-18. marec 2012	Poljska
Seminar	DEOR Event	Razširjanje rezultatov projektov, izmenjava dobrih praks, promocija rezultatov mladinskega dela javnosti in političnim odločevalcem	Pomlad 2012	Estonija
Aktivnost vzpostavljanja partnerstev	Sports as a Tool for Learning	Podpora razvoju partnerstev med tistimi, ki pri svojem delu uporabljajo šport kot orodje za učenje	2013	Litva
Usposabljanje	Governance and Climate Change	Usposabljanje mladih za mednarodne podnebne prave v sodelovanju z ekipo British Councila za podnebne spremembe	April/maj 2012	Nemčija
Usposabljanje	ECTC – European Citizenship Training Course	Razumevanje koncepta evropskega državljanstva in njegove uporabe v mladinskem delu (vse akcije)	2012/2013	še ni določen
Usposabljanje	Coach 2 Coach	Podpora inštruktorjem/multiplikatorjem, ki podpirajo medvrstniško usposabljanje mladih vključenih v mladinske izmenjave, mladinske pobude ali projekte mladih za demokracijo	2012/2013	še ni določen

Delavnice za pripravo interesa za organizacije EVS

Organizacije, ki želijo sodelovati v projektih EVS, morajo predhodno pridobiti pozitivno akreditacijo organizacije EVS. Za njihovo pripravo na postopek akreditacije Nacionalna agencija organizira delavnice za pripravo izraza interesa za organizacije EVS, ki imajo namen:

- predstaviti filozofijo EVS kot dolgoročne učne mobilnosti v mladinskem delu;
- podati informacije o nujnih elementih, ki morajo biti prisotni in razviti v organizaciji in vsebini dela vsake organizacije, ki želi postati organizacija EVS;
- opozoriti na pasti in večje napake pri dosedanjem izvajanju projektov EVS v Sloveniji;
- predstaviti postopek akreditacije in prijavnji obrazec.

Udeležbo na teh delavnicah priporočamo vsem, ki se prvič potegujejo za pridobitev statusa akreditirane organizacije EVS, in tudi vsem, ki še niso pridobili pozitivne akreditacije organizacije EVS.

Predvideni datumi in lokacije delavnic za pripravo interesa za organizacije EVS:

Datum	Kraj
23. 11. 2011	Ljubljana
15. 2. 2012	Ljubljana
6. 6. 2012	Maribor
12. 9. 2012	Ljubljana
7. 11. 2012	Ljubljana

KAJ JE EVS?

Evropska prostovoljna služba je predvsem učna izkušnja za sodelujoče mlade prostovoljce EVS, v kateri prostovoljno izvajanje aktivnosti prostovoljca EVS predstavljajo strukturiran niz učnih preizkušenj, ki naj pripeljejo do zelenih učnih rezultatov za vsakega sodelujočega prostovoljca ali prostovoljke EVS. Zato uspešnost aktivnosti EVS ne merimo toliko v učinkovitih rezultatih dela prostovoljca EVS, ampak predvsem skozi dosežene učne cilje, ki morajo biti zastavljeni v sodelovanju s pošiljajočo organizacijo in vključenimi prostovoljci EVS že ob začetku izvajanja projekta EVS.

Za takšno početje mora biti organizacija EVS ustrezno organizirana, imeti dovolj aktivnosti za organizacijo in izvedbo učnih preizkušenj ter imeti na razpolago dovolj kadrov, ki se proti plačilu ali prostovoljno vključujejo v izvajanje projekta. Delavnice za pripravo izraza interesa so zato najboljše mesto, ko lahko vsaka organizacija preveri svojo motivacijo in sposobnost za sodelovanje v Evropski prostovoljni službi.

Usposabljanja za EVS prostovoljce v letu 2012

Akcija 2.1 – Evropsko prostovoljno službo sestavljajo trije osnovni stebri oziroma koncepti:

1. Aktivnost prostovoljna služba kot osrednja aktivnost projekta, ki predstavlja delo prostovoljca v gostiteljski organizaciji z namenom učenja. Prva značilnost EVS je torej delo na prostovoljni službi, ki je predvsem v funkciji učenja.
2. Za doseganje čim večjih učnih učinkov je v vsakem projektu in vsakemu prostovoljcu potrebno zagotoviti tehnično, administrativno, jezikovno in osebno podporo, za izvajanje katerih skrbijo koordinator v gostiteljski in pošiljajoči organizaciji ter mentor v gostiteljski organizaciji. Pošiljajoča organizacija mora za prostovoljce organizirati tudi usposabljanje pred odhodom.

3. Tretji steber EVS-a pa predstavljajo podporne aktivnosti v obliki usposabljanj za EVS prostovoljce, ki jih organizirajo nacionalne agencije ali SALTO podporni centri za Jugovzhodno Evropo ter Vzhodno Evropo in Kavkaz. Slovenska nacionalna agencija v letu 2012 predvideva naslednja usposabljanja ob prihodu:

Usposabljanje ob prihodu

Predlagani termini:
23.-27. januar
26.-30. marec
18.-22. junij
24. - 28. september

Na usposabljanje ob prihodu so povabljeni prostovoljci EVS po njihovem prihodu na prostovoljno službo v Slovenijo. Po potrebi bosta organizirani še dve usposabljanji ob prihodu poleti ali v oktobru oziroma novembru.

Vmesne evalvacije se lahko udeležijo prostovoljci EVS, ki opravljajo službo, ki traja 6 mesecev ali več, nanjo pa so vabljeni nekje na sredini njihove službe. Slovenska NA bo za gostujoče prostovoljce EVS organizirala vmesne evalvacije v naslednjih terminih:

Vmesna evalvacija

Predlagani termini
13.-17. februar
16.-20. april
26.-29. junij
17.-21. september
19.-23. november

NA bo v letu 2012 prav tako organizirala letno srečanje EVS za vse prostovoljce, ki so se vrnili s prostovoljne službe, katerega termin bo določen v kratkem.

Delavnice o Youthpassu

Youthpass je instrument programa Mladi v akciji za načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in priznavanje dosežkov v procesu neformalnega učenja za vse udeležence pri projektih, vključenih v program. Je način, s katerim lahko udeleženci programa Mladi v akciji opišejo, kaj so storili, in pokažejo, kaj so se naučili. Njihovo novo pridobljeno znanje se vrednoti po sistemu ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja, mogoče pa je opisati tudi ostala znanja, ki so bila pridobljena med projektom. Pridobljeno znanje ob pomoči mentorja, inštruktorja, pogovornega partnerja ali mladinskega voditelja ovrednotijo in opišejo mladi sami, potrdilo, ki ga pridobijo, pa je mednarodno priznано. Namenjeno je krepitvi zaposljivosti mladih in mladinskih delavcev, omogočanju osebne refleksije v procesu neformalnega učenja in spodbujanju družbene prepoznavnosti in priznavanja mladinskega dela.

Potrdilo Youthpass je zasnovano na način, da je razumljivo tudi vsem tistim, ki v določen projekt niso bili neposredno vključeni. Sestavljeno je iz treh delov:

- Prvi del potrjuje udeležbo udeleženca pri projektu znotraj programa Mva. Navaja njegove podatke, naslov, datum in kraj aktivnosti ter ponuja splošen opis aktivnosti, kot je opredeljena glede na Vodnik po programu Mladi v akciji.
- Drugi del opredeljuje opis, namen in cilje izvedene aktivnosti ter vlogo in nalogo udeleženca.
- Tretji del je opis pridobljenih znanj po sistemu ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja.

Več kot le potrdilo!

V kontekstu posameznikovega življenja lahko to, kar se je naučil ob udeležbi pri mladinskih aktivnostih, pomembno vpliva na kakovost njegovega življenja. Proces neformalnega učenja, ki ga ponuja program Mladi v akciji, je zato še toliko pomembnejši. Mladim pomaga vsako aktivnost doživeti v celoti in ob njej kar največ pridobiti. Udeležba pri neformalnih aktivnostih in neformalna znanja so vse bolj zaželena razsežnost vsakega življenjepisa.

Učinki Youthpassa:

- povečano priznavanje (mednarodnega) mladinskega dela,
- izboljšana kakovost projektov Mladi v akciji,
- vpliv na nacionalne sisteme priznavanja,
- lažji vstop na trg dela,
- globlji razmislek mladinskih akterjev,
- več podpore za neformalno učenje,
- boljše povezave s sektorjem formalnega izobraževanja.

Več informacij je na voljo na spletni strani www.youthpass.eu, kjer je na voljo tudi:

- publikacija Vodnik po Youthpassu;
- v branje priporočamo knjižico Youthpass for all, ki je namenjena vsem, ki se z Youthpassom šele spoznavajo;
- v veliko pomoč pri načrtovanju in vrednotenju učenja pa je brošura Ključne kompetence vseživljenjskega učenja (<http://www.mva.si/ogledalo/publikacije/>).

Mladi se na razgovorih za službo vse pogosteje srečujejo z vprašanji o pridobljenih znanjih zunaj formalnega izobraževanja. Udeležba pri raznih aktivnostih je za mnoge nekaj zabavnega in prijetnega, težko pa je pridobljena znanja ubesediti. Aktivnosti programa Mladi v akciji so lahko zakladnica novih osvojenih znanj, če mladi, ki se jih udeležijo, znajo svoje sodelovanje ovrednotiti in zapisati. Pripomoček Youthpass je več kot le potrdilo, ki ga udeleženci programov Mladi v akciji prejmejo ob koncu aktivnosti. Je orodje, z uporabo katerega se mladi naučijo prepoznati pridobljeno znanje, ga zapisati in predstaviti ter predstavlja pomembno razsežnost programa Mladi v akciji.

Kaj sem se naučil?

To so moje prostovoljne aktivnosti! Zakaj bi se moral tudi tukaj učiti?

Je to učenje drugačno od tistega v šoli/na faksu?

Pa saj poznam računalnik, se sploh še lahko kaj naučim?

Slovensko govorim že vse življenje. Pa znam jezik res dobro uporabljati?

Kako lahko načrtujem učenje?

Učni cilji? Kaj je to?

Kaj je Youthpass in kako ga uporabljati?

Kako mladim predstaviti Youthpass?

Ključne kompetence? Kako jih lahko uporabim?

Odgovore na zgornja vprašanja in še mnogo več ponuja nova delavnica o Youthpassu. Namenjena je tistim, ki:

- jih zanima Youthpass,
- jih zanima prepoznavanje pridobljenega znanja,
- bi radi mladim pomagali znanje ovrednotiti,
- Youthpassa še ne poznajo,
- bi radi izvedeli, kako Youthpass uporabiti po končani aktivnosti,
- ne verjamejo, da je učenje lahko zabavno.

Delavnica o Youthpassu	21. marec 2012, Ljubljana
Delavnica o Youthpassu	19. september 2012, Ljubljana

Fokus 2012-2013: Razvoj učnih mobilnosti v mladinskem delu v Sloveniji

Spodbuda za razvoj lokalnih sistemov spodbujanja in podpore učnih mobilnosti v mladinskem delu

Program MvA in njegovi predhodniki so v 12 letih spodbudili uporabo različnih oblik mladinskega dela v mednarodnem okolju. Podpora iz EU-programa na področju mladine je zagotovila vir sredstev, ki so različnim akterjem omogočili preizkus v organizaciji in izvedbi mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe ter tudi mednarodnih seminarjev in tečajev za razvoj kapacitet akterjev v mladinskem delu. Dolgo časa je veljalo, da finančni obseg programa zadošča za potrebe v Sloveniji, številni akterji pa so se navadili na vsakoletni sprejem enega ali več projektov v program ter s tem na zagotovitev prepotrebnih sredstev za izpeljavo aktivnosti.

Sedaj je slika drugačna. Razpoložljiva sredstva programa predstavljajo v letu 2011 zgolj 32 % obsega povpraševanja po podpori iz programa, ki jih predstavlja 368 predlogov projektov v skupni zaproseni višini dotacij 4.700.000 evrov. Zato si je treba resno začeti prizadevati za vzpostavljanje drugih, lokalnih in nacionalnih instrumentov, ki bodo spodbujali in podpirali učne mobilnosti v mladinskem delu. Slovenija je namreč država v EU, ki nima niti enega dvostranskega sporazuma o sodelovanju na področju mladine, ki bi se izražal tudi v konkretnih ukrepih za spodbujanje izmenjav med mladimi v polju mladinskega dela.

Razlogi za takšno stanje imajo dolgo brado in delček njih izvira še iz neuspelega poskusa organizacije svetovnega mladinskega gibanja neuvršenih v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Vendar opravičevanje sedanosti s preteklostjo ni ravno produktivno, ostaja le dejstvo, da smo bili leta 1999 ob vstopu v evropski program na področju mladine soočeni z realnim dejstvom. Mladinskih izmenjav, ki veljajo za tradicionalno obliko mladinskega dela tako kot za tabornike ali skavte njihovi poletni tabori, praktično ni bilo. Takšen tabor predstavlja kulminacijo dogajanja v preteklih obdobjih in začetek novega obdobja v delovanju taborniških ali skavtskih skupin. Tako kot naj bi to predstavljala tudi gola aktivnost mladinske izmenjave.

Tudi danes ni ravno veliko mladinskih izmenjav, njihovo nadaljnje umeščanje v krajino mladinskega dela v Sloveniji pa je pod vprašajem zaradi pomanjkanja sredstev. Mladinska izmenjava kot enkratni dogodek ne pomeni veliko, njena učna vrednost je majhna. Svojo dejansko učno vrednost doseže šele, ko mladinske izmenjave, v kateri sodelujejo različne skupine mladih, morda tudi več let zapovrstjo, postanejo sestavni del delovanja posamezne mladinske organizacije. Zato je na mestu vprašanje, kako priti do večje institucionalne podpore spodbujanju pa tudi neposredni finančni ali materialni podpori različnim oblikam mednarodnega mladinskega dela, predvsem pa mladinskim izmenjavam in Evropski prostovoljni službi. To vprašanje je naše prvo izhodišče.

Drugo izhodišče je identifikacija tistega okolja, ki je primarno za razvoj mladinskega dela. To so lokalne skupnosti, v katerih delujejo mladinska društva ali mladinski centri in ki marsikje že uživajo podporo lokalnih oblasti kot sestavnega dela javnih politik v lokalni skupnosti. Nekatere med njimi so mladinske izmenjave in druge oblike mednarodnega mladinskega dela tudi posvojile ter jih kot obliko dela tudi podpirajo z vsakoletnimi razpisi. Žal vse prevečkrat le kot obliko sofinanciranja, če je projekt sprejet v program MvA.

Tretje izhodišče je dejstvo, da za manjši, a pomemben del slovenskih občin predstavlja njihovo sodelovanje s partnerskimi (pobratenimi) občinami dovolj resno poslanstvo, ki ga razvijajo in krepijo. Drži tudi dejstvo, da skoraj polovica slovenskih občin nima sklenjenega partnerstva čez državno mejo, marsikatero formalno obstoječe partnerstvo pa je zgolj na papirju.

Zato bomo v naslednjih dveh letih poskušali spodbuditi občinske uprave in politična vodstva občin na eni strani ter mladinske akterje, bodisi povezane v lokalne mladinske svete bodisi v omrežju posameznega močnejšega mladinskega centra, k razvijanju njihovih lastnih instrumentov, ki bi lahko zagotovili spodbudo in podporo razvoju mladinskih izmenjav ter dolgoročnih oblik prostovoljne službe, še posebej ko gre za sodelovanje s partnerji iz partnerskih (pobratenih) lokalnih skupnosti. V teh prizadevanjih bomo sodelovali tako z Mrežo MaMa kot Mladinskim svetom Slovenije.

S tem bomo sredstva programa MvA resnično namenili za tisto, kar je njihova osnovna naloga. Spodbujati razvoj in krepiti kakovost. In če smo v dobrih desetih letih prišli do točke, ko lahko sprejmemo vsako četrto predlagano mladinsko izmenjavo, je sedaj čas, da poskusimo vzpostaviti nekaj modelov lokalnih politik podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu. Le tako bomo namreč tudi v Sloveniji prišli do trajnostnih instrumentov spodbujanja tovrstnih metod v mladinskem delu, pri čemer izvajanje teh aktivnosti ne bo prepuščeno vse večji loteriji sprejema predlogov projektov v katerem koli evropskem programu.

Sodelovanje v programu razvoja lokalnih instrumentov spodbujanja in podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu je namenjeno:

- vsem lokalnim skupnostim, ki želijo razviti lastne instrumente podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu, še posebej mladinskim izmenjavam in dolgoročnim oblikam prostovoljnih služb, ter sodelovanju s partnerji v partnerskih (pobratenih lokalnih skupnostih) drugih državah – članicah EU, na Hrvaškem, v Turčiji, Švici, na Norveškem ali Islandiji;
- akterjem, ki bodo oblikovali lokalno partnerstvo vsaj dveh entitet, praviloma občinske uprave ali javnega zavoda, katerega ustanovitelj je občina, ter enega ali več akterjev mladinskega dela v občini ter partnerstvo potrdili s skupnim pismom o nameri sodelovanja v programu razvoja lokalnih instrumentov spodbujanja in podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu ter se z njim prijavili za sodelovanje;
- ki se bodo zavezali k sodelovanju pri treh aktivnostih, in sicer:
  - sodelovanju vsaj dveh predstavnikov vsakega lokalnega partnerstva na uvodnem tridnevnem seminarju, predvidoma v aprilu 2012;
  - sodelovanju vsaj dveh predstavnikov vsakega lokalnega partnerstva na dvodnevem sredinskem srečanju, predvidoma v oktobru 2012;
  - sodelovanju dveh predstavnikov vsakega lokalnega partnerstva ter izvoljenega političnega predstavnika občine na dvodnevem zaključnem srečanju, predvidoma v marcu 2013.

Ključni cilj vseh sodelujočih lokalnih partnerstev bo oblikovanje lastnega sistema spodbujanja in podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu v posamezni sodelujoči občini, predvsem za sodelovanje s partnerji v partnerskih (pobratenih) lokalnih skupnostih v programskih državah programa MvA. Za tak sistem pa ni nujno, da ga sestavljajo izključno le ukrepi v obliki neposrednih finančnih podpor iz občinskega proračuna, ampak je mogoče na marsikateri izziv odgovoriti tudi z uporabo različnih materialnih dobrin, ki so na razpolago v občini, ter seveda s človeškimi viri, ki so na voljo med akterji mladinskega dela v občinah.

Zato ni odveč posebna pozornost vseh večjih akterjev v programu MvA, da naredijo vse za vključitev lastnega okolja v to razvojno pobudo ter si s tem zagotovijo trajnejše vire spodbud in podpore za razvoj učnih mobilnosti v mladinskem delu za mlade v svoji občini.

Sodelovanje dveh predstavnikov vsakega sodelujočega lokalnega partnerstva pri vseh treh aktivnostih bo brezplačno, vsako sodelujoče partnerstvo pa bo ob začetku svojo zavezanost k sodelovanju potrdilo s plačilom kotizacije 300 evrov.

Nacionalna agencija bo s svojimi sredstvi lahko zagotovila sodelovanje največ desetim izbranim lokalnim partnerstvom, možnost prijav zainteresiranih lokalnih partnerstev pa se bo iztekla v sredini marca 2012.

In kaj gre zraven?

- **Študijski obisk ZR Nemčije:**

V sodelovanju z nemško nacionalno agencijo programa MvA pripravljamo večdnevni študijski obisk, ki bo postregel s primeri in ureditvijo v nemških lokalnih skupnostih na področju mladine, zanimive pa bodo tudi razprave s predstavniki nemških lokalnih skupnosti, ki bodo ravno tako v sklopu obiska sodelovali pri obiskih svojih kolegov in kolegic v drugih nemških občinah. Sodelovanje na tem študijskem obisku je predvideno za upravne delavce v občinskih upravnih organih, ki pokrivajo področje mladine, prednost pri sprejemu pa bodo imeli upravni delavci iz občin, ki bodo sodelovale v programu razvoja lokalnih instrumentov za spodbujanje in razvoj učnih mobilnosti s partnerskimi lokalnimi skupnostmi. Brezplačen organiziran prevoz, nastanitev v dvoposteljnih sobah in prehrana ter program ob plačilu kotizacije 150,00 evrov.

- **Seminar za iskanje partnerskih organizacij v sosednjih državah (Italija, Avstrija, Madžarska, Hrvaška) TownTwinning Exchange:**

V sodelovanju z nacionalnimi agencijami programa MvA v sosednjih državah pripravljamo tridnevni seminar, ki bo ponudil priložnost za razvoj partnerstev med organizacijami iz pobratenih občin, ki bodo omogočala dolgoročno in kakovostno načrtovanje projektov. Brezplačna nastanitev v dvoposteljnih sobah in program.

Namigi za prijavitelje

Izpolnjevanje prijavnega obrazca zahteva veliko mero potrpežljivosti, preudarnosti in predvsem dobrega načrtovanja z zanesljivimi partnerji. Kljub temu se marsikdaj zgodi, da so projekti tudi najbolj izkušenih prijaviteljev izločeni iz nadaljnje obravnave zaradi neizpolnjevanja meril za upravičenost.

Prijaviteljem svetujemo, da si pred začetkom izpolnjevanja prijavnega obrazca dobro preberejo:

- Vodnik po programu Mladi v akciji
- Prijavni obrazec
- Obrazec za zaključno poročilo
- Navodila za izpolnjevanje elektronskih prijavnih
- Rubriko pogosta vprašanja
- Namige, ki so objavljeni v tej brošuri

Prav tako se za pomoč ali svetovanje lahko obrnete na info@mva.si ali pokličete po telefonu 01 430 47 47.

V nadaljevanju smo zbrali nekaj najpogostejših razlogov za izključitev prošenj zaradi neupravičenosti ter najpogostejša splošna vsebinska vprašanja, s katerimi se na nas obračajo prijavitelji.

Najpogostejši razlogi za izključitev zaradi neupravičenosti

Napačen prijavnji obrazec	Predlog projekta mora biti predložen na ustreznem prijavnem obrazcu, ki velja v posameznem programskem letu in za posamezno akcijo ali podakcijo.
Nepravilno oddan prijavnji obrazec	V letu 2012 je obvezna elektronska prijava projektov v program za vse akcije razena za akcijo 2 (EVS). Prijaviteljem svetujemo, da si ogledajo poglavje »Obvezno e-predlaganje projektov v letu 2012« na strani 13 tega priročnika.
Neustrezen datum začetka projekta	Projekt se lahko začne le znotraj obdobja, ki je za začetek projekta predviden ob posameznem prijavnem roku.
Neustrezna dolžina trajanja projekta	Projekt mora trajati najmanj predpisano minimalno dolžino trajanja in največ maksimalno dolžino trajanja, kot jo določa Vodnik po programu za posamezno akcijo ali podakcijo.
Neustrezen začetek službe EVS	Služba EVS se mora začeti (začetek bivanja in delovanja prostovoljca EVS) v prvih sedmih dneh posameznega meseca (razen v primeru mladih z manj priložnostmi).
Neustrezen predlagatelj	Predlagatelj ali kateri koli izmed sopredlagateljev ni določen kot upravičen predlagatelj, kot jih določa Vodnik po programu za posamezno akcijo ali podakcijo.
Neustrezno partnerstvo	Med predlagatelji projekta je partner iz države, ki ni upravičen do sodelovanja v posamezni akciji ali podakciji, v kateri se za sprejem poteguje predlog projekta. Med predlagatelji projekta lahko sodeluje le en partner iz posamezne države.
Neustrezno ravnovesje partnerjev	Število predlagateljev iz partnerskih in programskih držav mora biti načelno uravnoteženo.
Neustrezno ravnovesje udeležencev	Število udeležencev iz posamezne države mora biti načelno uravnoteženo.
Neustrezno število udeležencev	Vsak projekt mora ob začetku in ob zaključku vključevati najmanj minimalno in največ maksimalno število udeležencev, kot jih za posamezno akcijo ali podakcijo določa Vodnik po programu.
Neustrezen obrazec partnerskega sporazuma	Partnerski sporazum za akcijo 2 (EVS) mora biti podpisan na obrazcu, ki velja v posameznem programskem letu in za akcijo oziroma podakcijo, v kateri se predlagatelji potegujejo za sprejem. Pri e-prijavah mora avtentikacijska koda partnerskega sporazuma biti identična kodi preostalega dela prijavnega obrazca. Prijaviteljem svetujemo, da si ogledajo poglavje »Obvezno e-predlaganje projektov v letu 2012« na strani 13 tega priročnika.
Manjkajoči partnerski sporazumi	Prijavi morajo biti ob prijavnem roku priloženi partnerski sporazumi vseh sodelujočih sopredlagateljev vsaj v skenirani ali po faksu posredovani obliki.
Manjkajoči originalni partnerski sporazumi	Partnerski sporazumi z lastnoročnimi podpisi zakonitih zastopnikov partnerjev morajo biti predloženi najkasneje do dneva zasedanja evalvacijskega odbora ob posameznem prijavnem roku.
V izjavi pod kazensko in materialno odgovornostjo ni vpisanega zneska dotacije, za katero predlagatelji dejansko zapošajo	V izjavi pod kazensko in materialno odgovornostjo (izjava časti) zakonitega zastopnika je treba vnesti znesek, za katerega predlagatelji dejansko zapošajo iz programa.
Ni navedenega podatka o višini/ali virih sofinanciranja stroškov projekta	Predlagatelj mora zagotoviti vsaj še en vir sofinanciranja, kar dokazuje z navedbo podatka o višini in virih sredstev sofinanciranja.
Manjka inštruktor (v projektih mladinskih pobud)	Če pri projektu mladinskih pobud sodelujejo nepolnoletni mladi, je sodelovanje inštruktorja obvezno.
Inštruktor v mladinski pobudi je zakoniti zastopnik predlagatelja	Inštruktor v mladinski pobudi ne sme biti hkrati tudi zakoniti zastopnik predlagatelja.
Finančni načrt ni v skladu s pričakovanji ter finančnimi pravili v posamezni akciji (še posebej v akciji 1.2 mladinske pobude)	Mladinske pobude temeljijo na prostovoljnem delu mladih, stroški honorarjev ali storitev zunanjih izvajalcev so lahko le izjemoma prisotni in v simboličnih zneskih, če so nujni za pedagoški proces v okviru izvajanja projekta.

Pogosta vsebinska vprašanja

Prijaviteljem v program Mladi v akciji je pri snovanju in oblikovanju predlogov projektov na voljo več vrst pomoči: elektronsko in telefonsko svetovanje, individualno svetovanje v prostorih Zavoda MOVIT ter delavnice za pomoč prijaviteljem. Število vprašanj narašča iz leta v leto, skladno s tem pa narašča tudi število prijavljenih projektov. Najpogostejša so vprašanja glede formalnih kriterijev in so skupna vsem akcijam, vsebinska vprašanja pa se spreminjajo glede na posamezno akcijo.

V katero podakcijo spada projekt?

Eno izmed pogostih vprašanj zadeva prav uvrstitev projekta v pravo podakcijo. Pri mladinskih izmenjavah tako nastaja dilema, ali izpolniti prijavitni obrazec za akcijo 1.1. ali 3.1, podobno je tudi pri projektih usposabljanja in mreženja (3.1 ali 4.3). Vodnik po programu Mladi v akciji jasno podaja odgovore na mnoga vprašanja, a se pogosto izkaže, da ga mnogi prijavitelji ne preberejo pozorno. Akcija 3.1 je namenjena sodelovanju s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije, po vsebini in obliki pa se od akcije 1.1 in 4.3 razlikuje tudi po posebnih ciljih, ki jih postavlja akcija 3.1.

Znotraj akcije 4.3 je vprašanje bolj specifično – katera aktivnost je prava za določen predlog projekta? Pogosto je v pomoč že kriterij glede števila predlagateljev, števila udeležencev iz posamezne države ter časovne dolžine trajanja aktivnosti, predvsem pa je treba dobro premisliti, kaj je namen in cilj predlagane aktivnosti.

Pri mladinskih pobudah je vprašanje širše – ali predlog projekta sploh je mladinska pobuda? Ko mladi v nekem kraju prepoznajo potrebo po izboljšanju določenega stanja, lahko oblikujejo idejo in naredijo načrt. Njihova aktivnost mora biti v kraju prepoznavna, imeti mora dolgoročen vpliv na lokalno skupnost in okolje, ki naj bi po izpeljani mladinski pobudi postalo več kot za spoznanje boljše, pomembna pa je tudi učna razsežnost sodelovanja mladih v takšnem projektu.

Kdo so mladi z manj priložnostmi?

V uvodnem delu Vodnika po programu je kategorija mladih z manj priložnostmi lepo opredeljena, vendar je opredelitev zelo široka in zajema vse evropske realnosti. V Sloveniji nimamo splošne definicije in prepoznavanje skupin mladih z manj priložnosti v okviru programa MvA vedno večemo na konkreten primer, pri čemer sledimo nekaterim navodilom, ki jih lahko prepoznamo v presečišču odgovorov na naslednja vprašanja:

- Kdo so mladi, ki imajo otežen dostop ali celo nimajo možnosti do sodelovanja v drugih evropskih programih za spodbujanje in podporo učnim mobilnostim?
- Kdo so mladi, ki imajo manjše možnosti za zaposlitev oziroma integracije v širše družbeno okolje?
- Kdo so mladi, ki najmanj sodelujejo v družbenih in političnih procesih?

Zato bodo kot mladi z manj priložnostmi zagotovo prepoznane mlade brezposelne osebe z nizko izobrazbo, mlade osebe, ki imajo zaradi zdravstvenih stanj občutno zmanjšano možnost mobilnosti, mlade osebe iz manjših, od urbanih središč oddaljenejših ruralnih sredin.

Vsak predlagatelj ima možnost, da v prijavnem obrazcu poda svojo utemeljitev, ki dejansko predstavlja njegovo lastno definicijo skupine mladih z manj priložnostmi v konkretnem okolju. Žal ni vsaka utemeljitev tudi sprejeta.

Proračun

Sredstva iz programa MvA se lahko uporabijo kot vir kritja za vse stroške, ki se neposredno navezujejo na izpeljavo aktivnosti, kot so navedene v sprejetem projektu, pri čemer so posamezni deli dotacije namenjeni izključno specifičnemu strošku (na primer stroškom prevoza

udeležencev), drugi deli pa so vezani na vse upravičene stroške v celotnem obdobju trajanja projekta, ki je enako obdobju upravičenih stroškov. Vendar sredstva iz programa MvA ne smejo predstavljati edinega vira sredstev za kritje stroškov, zato mora predlagatelj zagotoviti vsaj še en drugi vir sredstev za kritje stroškov. Vrednotenje prostovoljnega dela kot vira sofinanciranja ni mogoče šteti kot takšen vir.

Stroški, še posebej stroški prevoza, naj se ocenijo čim bolj realno, upošteva pa naj se tudi pričakovanje, da bo uporabljen javni prevoz. Druge oblike prevoza so lahko izjema, za katero se mora predlagatelj posebej dogovoriti z Nacionalno agencijo.

Honorarji ali kakršna koli plačila oziroma pavšalna povračila ali nagrade udeležencem projekta niso dovoljeni, saj velja predpostavka, da je njihovo sodelovanje pri izvedbi projekta v kontekstu mladinskega dela, torej prostovoljnega izvajanja vseh aktivnosti.

V nekaterih akcijah (kot so na primer 1.3 in 5.1) so sredstva programa namenjena izključno kritju stroškov sodelovanja mladih udeležencev, sredstva, ki so potrebna za kritje sodelovanja oseb po službeni dolžnosti (sodelujoči občinski ali državni uradniki, predstavniki izvoljenih organov (občinski sveti in državni zbor)), je treba zagotoviti posebej.

Izredni stroški so načeloma tisti, ki zagotavljajo enako možnost sodelovanja vsem udeležencem in zaradi katerih bi se breme sodelovanja za posameznika lahko bistveno povečalo (Na primer dodatna letalska vozovnica za spremljevalca osebe, ki v svojem vsakodnevnem življenju potrebuje osebnega spremljevalca), ali se vežejo na specifičnost programa, ki je povezana z objektivno danostjo posamezne sodelujoče skupine (na primer: prevajanja v jezik gluhonemih ob obisku muzeja). Namen izrednih stroškov ne more biti zagotavljanje višjega standarda aktivnosti ali nakupa opreme.

Youthpass

Potrdila Youthpass so namenjena le udeležencem projektov Mladi v akciji in jih ni mogoče pridobiti v nobenem drugem programu. Namenjena so vrednotenju njihovega na novo pridobljenega znanja in imajo velik pomen pri večanju njihove zaposljivosti. Potrdila Youthpass je mogoče izdelati na spletni strani www.youthpass.eu, kjer je na voljo tudi več informacij za posamezno podakcijo.

ALI JE DDV UPRAVIČEN STROŠEK, KI SE LAHKO POKRIJE S SREDSTVI PROGRAMA MVA?

DDV, plačan za različne storitve ali blago, je upravičen strošek le, če upravičenec ne izvaja nobene oblike obračuna vstopnega in izstopnega DDV oziroma nima možnosti povračila plačanega DDV ob svojem nakupu blaga ali storitev.

Če za posameznega upravičenca DDV ni upravičen strošek, mora pri obračunu stroškov upoštevati zgolj zneske brez DDV, seštevke takšnih zneskov pa daje znesek stroškov projekta.

Priporočena literatura

Vsem mladinskim voditeljem in delavcem priporočamo, da si pri pripravi projektov pomagajo z literaturo, ki je na voljo tudi na spletnih straneh programa MvA:

www.mva.si/ogledalo/publikacije

EVS XXL: Priročnik za koordinatorje Evropske prostovoljne službe

Dajmo mladim zagon: priročnik za mladinske pobude

Inštruktor: Priročnik za inštruktorje v mladinskih pobudah programa Mladi v akciji

Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje v programu Mladi v akciji

Prenovljeni okvir evropskega sodelovanja na področju mladine

Samo za drzne: program Mladi v akciji in mladi z manj priložnostmi

Informiranje mladih kot osnova za njihovo aktivno participacijo: spodbujanje participacije mladih na lokalni ravni (v angleškem jeziku)

Youth Work: Enhancing Youth Employability?

V okviru zavoda MOVIT delujejo tudi:

Program EVROPA ZA DRŽAVLJANE je namenjen sofinanciranju mednarodnih projektov, katerih cilj je spodbuditi aktivno evropsko državljanstvo. S povezovanjem prebivalcev lokalnih skupnosti po Evropi ter mreženjem nevladnih in drugih organizacij, ki delujejo v okviru civilne družbe, želi Evropska unija izboljšati sodelovanje civilne družbe pri oblikovanju Evrope.
www.ezd.si

EURODESK je brezplačni infoservis Evropske komisije, ki nudi evropske informacije za mlade. Namenjen je tako mladim samim kot tudi tistim, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo z mladimi in njihovimi vprašanji – svetovalcem, učiteljem, mladinskim delavcem, informatorjem in drugim. Po pomoč pri iskanju informacij se lahko tako vedno obrnete na Eurodesk Slovenija ali katerega izmed regionalnih Eurodesk partnerjev.
www.eurodesk.si

SALTO-YOUTH
SOUTH EAST EUROPE
RESOURCE CENTRE

SALTO-YOUTH South East Europe Resource Centre z organizacijo usposabljanj, kontaktnih seminarjev in številnih drugih orodij spodbuja in podpira sodelovanje s partnerji iz Jugovzhodne Evrope v okviru programa Mladi v akciji. Pri tem mu pomagajo mreže trenerjev in akreditorjev ter kontaktne točke v državah Jugovzhodne Evrope.
www.salto-youth.net/see

INFORMACIJE

ZAVOD MOVIT

Nacionalna agencija programa MLADI V AKCIJI
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
Tel: 01/430 47 47
E-pošta: info@mva.si
Splet: www.mva.si

Druge uporabne spletne povezave:

- Evropska komisija, program MLADI V AKCIJI:
<http://ec.europa.eu/youth>
- Izvajalska agencija za izobraževanje,
avdiovizualno področje in kulturo:
<http://eacea.ec.europa.eu>